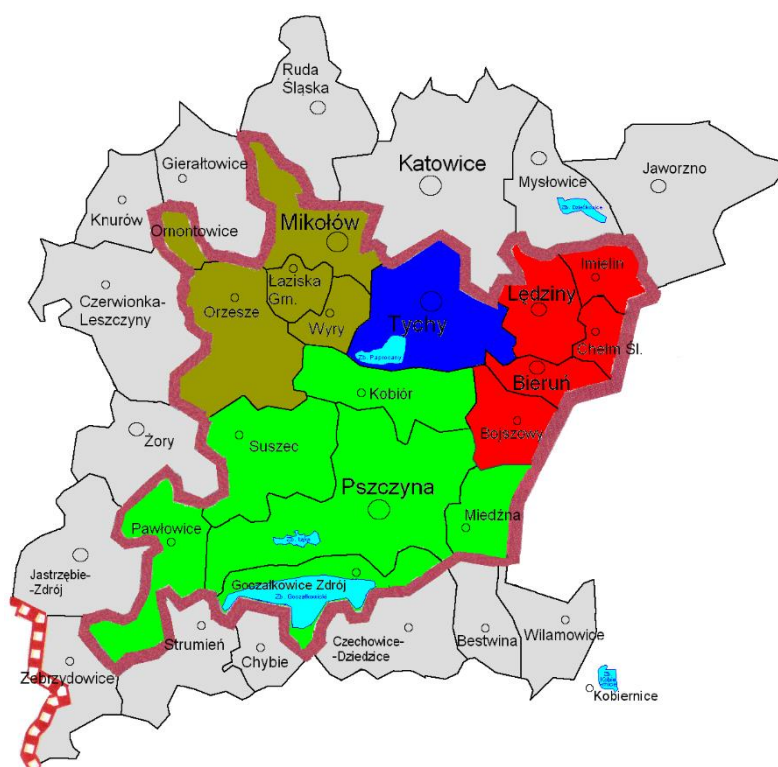

**Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
w Tychach**

**OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO POWIATU
PSZCZYŃSKIEGO
w 2025 roku**

**Obszar i ilość obiektów nadzorowany przez PSSE w Tychach
- dane z druków statystycznych**

Dane	Powiat				Razem powiaty
	miasto Tychy	bieruńsko-lędziński	mikołowski	pszczyński	
Obszar	82 km ²	158 km ²	233 km ²	471 km ²	944 km ²
Liczba obiektów nadzorowanych	3020	1156	2034	2487	8697
Liczba ludności	120 518	59 321	100026	110 656	390 521

Spis treści:

1.	OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ W POWIECIE PSZCZYŃSKIM	4
2.	STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ	10
3.	OCENA STANU SANITARNEGO URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW UŻYTKU PUBLICZNEGO	20
4.	ODDZIAŁ LABORATORYJNY	31
5.	OCENA WARUNKÓW ZDROWOTNYCH ŚRODOWISKA PRACY, PRZESTRZEGANIA PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH SUBSTANCJI CHEMICZNYCH I ICH MIESZANIN ORAZ PRZESTRZEGANIA ZAKAZU WYTWARZANIA I WPROWADZANIA DO OBROTU ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH	34
6.	OCENA SANITARNA PLACÓWEK DLA DZIECI I MŁODZIEŻY	36
7.	ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	41
8.	DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO – ZDROWOTNA	43

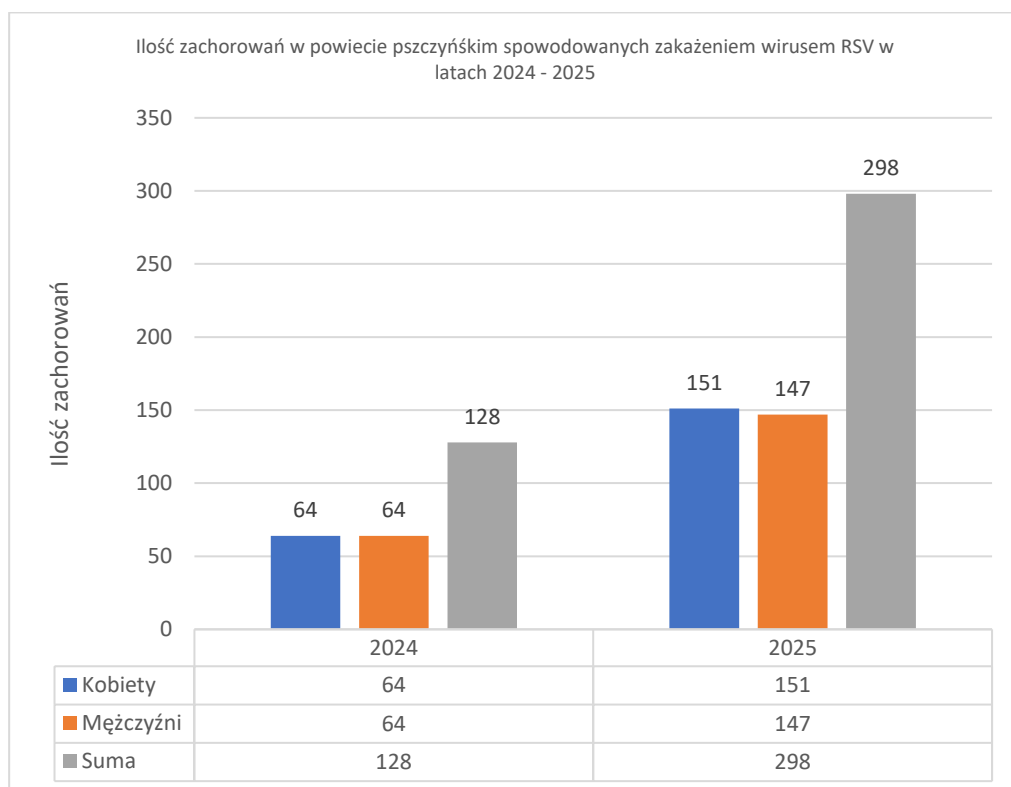
1. OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ W POWIECIE PSZCZYŃSKIM

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych

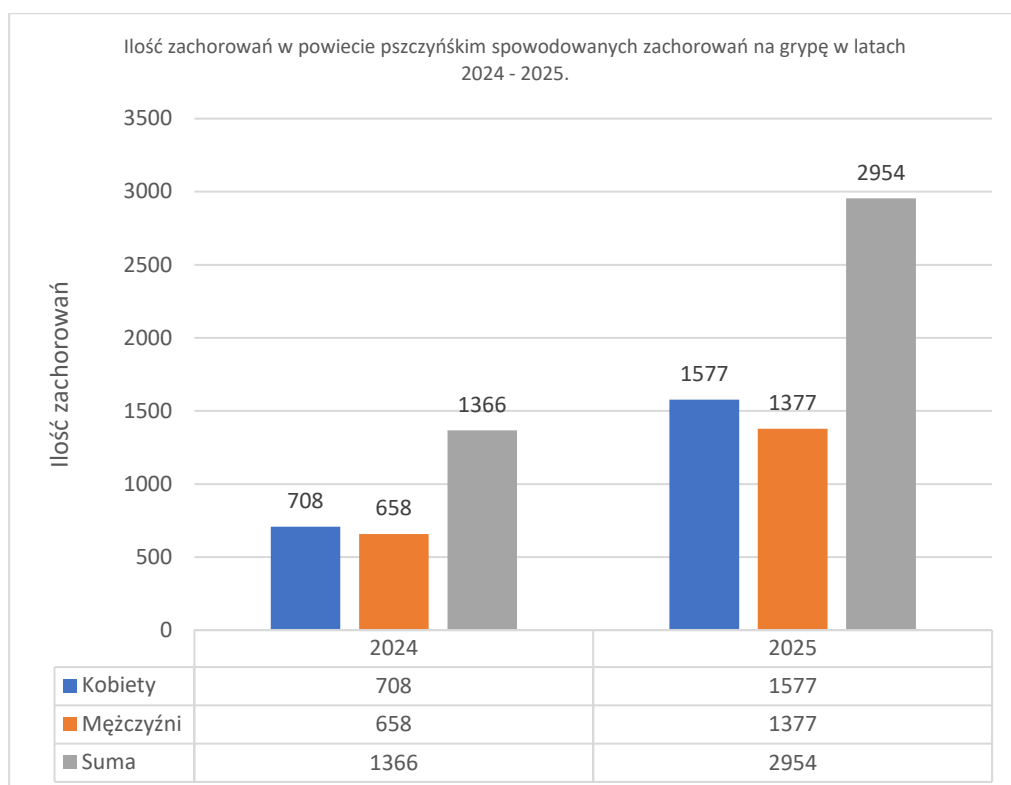
W 2025 r. wykazano w meldunkach epidemiologicznych 6434 przypadki chorób zakaźnych, co stanowiło 33,69% ogólnej liczby wykazanych chorób zakaźnych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach z powiatów objętych nadzorem.

W porównaniu do 2024 r. wzrosła liczba zgłoszonych chorób zakaźnych, co głównie spowodowane było zwiększeniem liczby zachorowań na grypę oraz zakażeń wirusem RSV. W sposób ciągły monitorowane były zgłoszenia zakażeń oraz podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne. W każdym przypadku wymagającym wdrożenia działań mających na celu zapobieganie rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej lub obowiązku monitorowania jej przebiegu, przeprowadzano wywiady epidemiologiczne oraz obejmowano nadzorem epidemiologicznym osoby z bliskiego otoczenia z chorym.

Ogółem w 2025 r. wykazano 298 zakażeń wirusem RSV (wykres nr 1), co stanowiło 4,6% wszystkich zarejestrowanych chorób w powiecie (zapadalność na 100 tys. ludności wynosiła 269) oraz 2954 zachorowań na grypę (wykres nr 2), co stanowiło 45,9% wszystkich zarejestrowanych chorób w powiecie. Zapadalność ogółem na choroby zakaźne w powiecie wynosiła 5808 na 100 tys. ludności.

Wykres nr 1. Ilość zachorowań w powiecie pszczyńskim spowodowanych zakażeniem wirusem RSV w latach 2024 – 2025

Wykres nr 2. Ilość zachorowań w powiecie pszczyńskim spowodowanych zachorowaniem na grype w latach 2024 - 2025

Choroby dające objawy ze strony układu pokarmowego stanowiły 9,1% wszystkich wykazanych chorób z powiatu pszczyńskiego, wśród nich można wyróżnić między innymi: 17 zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami *Salmonella*, 46 bakteryjnych zakażeń jelitowych wywołanych przez *Clostridium difficile*, 49 wirusowych zakażeń jelitowych wywołanych przez rotawirusy oraz 67 innych określonych (w tym spowodowanych adenowirusami), 186 biegunek i zapaleń żołądkowo jelitowych BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (w tym 49 u dzieci do lat 2). W przypadku chorób szerzących się drogą bezpośredniego kontaktu odnotowano spadek zachorowań. Choroby te w 2025 r. stanowiły 12,2% wszystkich wykazanych chorób z powiatu pszczyńskiego, w tym wykazano 52 płonice (spadek w porównaniu do 2024 r. o 84%), 728 osp wietrznych oraz 4 zakażenia wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*.

Na uwagę zasługują wirusowe zapalenia wątroby szerzące się przez naruszenie ciągłości tkanek m.in. błon śluzowych, skóry, kontakt z krwią nosiciela lub osoby chorej. Stwierdzono 13 nowych zachorowań wywołanych wirusem zapaleniem wątroby typu B, 4 wywołane wirusem zapalenia wątroby typu C, dodatkowo zarejestrowano 23 nowych nosicieli antygeny HBs i 33 nosicieli HCV (wzrost o 106%). Ponadto wystąpiło 7 zachorowań na lambliozę, 3 zachorowania na kleszczowe zapalenie mózgu, pojedyncze zachorowania na posocznice wywołaną przez *Haemophilus Influenzae*, malarię (zimnicę) oraz ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat.

Z badań bakteriologicznych w kierunku pałeczek *Salmonella* i *Shigella* prób pobranych od osób chorych, ozdrowieńców po przebytej chorobie, osób ze styczności z chorym wykryto 10 nowych nosicieli.

Odnótowano znaczny wzrost zachorowań na Chorobę z Lyme (Boreliozę) w 2025 r. w powiecie wykazano 182 przypadki zachorowania, w porównaniu do roku poprzedniego zachorowania wzrosły o 56%.

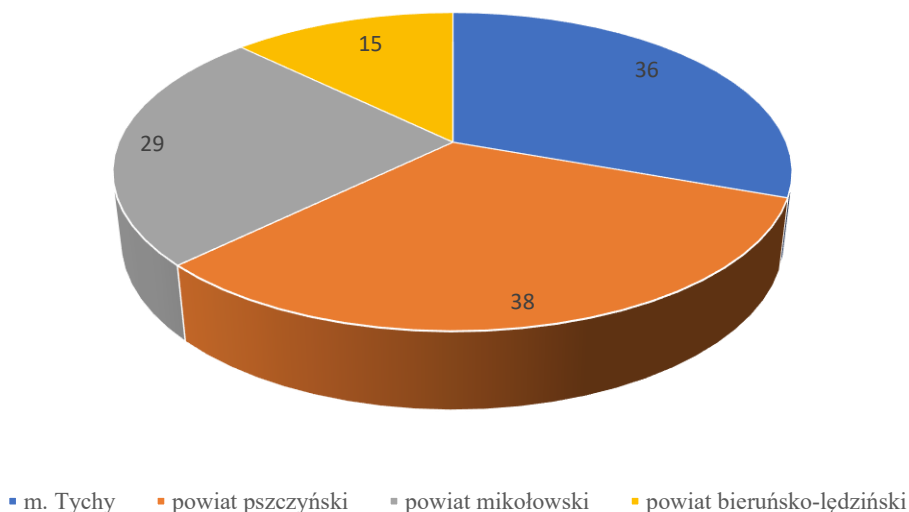
W powiecie pszczyńskim w 2025 r. zarejestrowano 1 ognisko epidemiczne, które wystąpiło w zakładzie leczniczym wykonującym stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne-szpitalne. Wdrożono działania przeciwepidemiczne. Przyczyną wystąpienia ogniska epidemicznego był wirus grypy.

Nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych

W 2025 r. na terenie powiatu pszczyńskiego objętych nadzorem było 38 punktów szczepień wykonujących szczepienia ochronne. W ramach nadzoru nad realizacją szczepień przeprowadzono 53 kontrole (23 planowane oraz 30 ponadplanowych). Żadna z przeprowadzonych kontroli nie wykazała nieprawidłowości.

Według stanu na 31.12.2025 r. liczba dzieci i młodzieży do ukończenia 19 roku życia podlegająca szczepieniom w ramach programu szczepień ochronnych w powiecie pszczyńskim wynosiła 24040.

Ilość punktów szczepień w poszczególnych powiatach w 2025 roku

Wykres nr 3. Ilość punktów szczepień w poszczególnych powiatach w 2025 roku

W 2025 r. zarejestrowano 44 zgłoszenia niepożądanych odczynów poszczepiennych. Biorąc pod uwagę miejsce (powiat), w którym było wykonane szczepienie, najwięcej odczynów wystąpiło po szczepieniach wykonanych w placówkach mieszczących się na terenie miasta Tychy- 24, z powiatu pszczyńskiego- 14, następnie 4 z powiatu mikołowskiego i 2 z powiatu bieruńsko-lędzkiego (tabela 1).

Nazwa powiatu	Liczba NOP razem	NOP łagodny	NOP poważny
miasto Tychy	24	23	1
powiat pszczyński	14	14	-
powiat mikołowski	4	4	-
powiat bieruńsko-lędzki	2	2	-
Razem	44	43	1

Tabela nr 1. Występowanie NOP w 2025 roku w powiatach objętych nadzorem przez PPIS

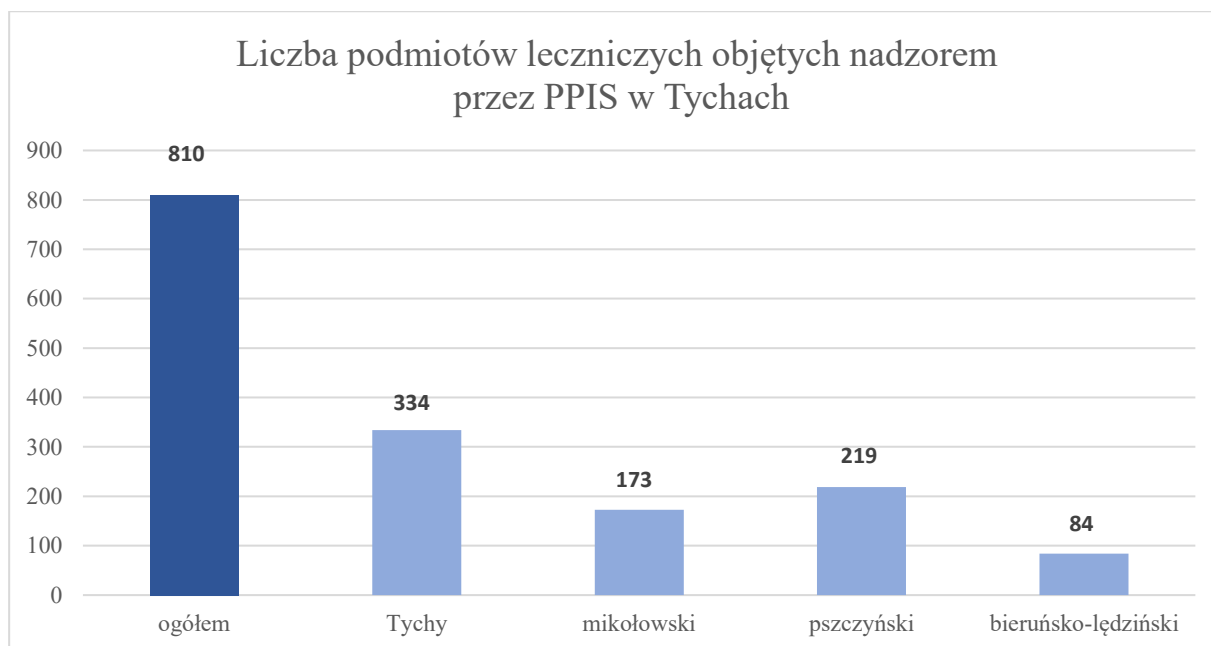
W ramach nadzoru nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych oraz dokumentacją szczepień prowadzono szereg działań, między innymi:

- przeprowadzono kontrole planowane w zakresie realizacji szczepień ochronnych, w tym: kontrole rozwiązań organizacyjnych dotyczących przechowywania preparatów szczepionkowych, nadzoru nad dystrybucją, działań podejmowanych wobec osób wykazanych w „Raporcie o przypadkach niewykonania obowiązkowych szczepień ochronnych”,

- przeprowadzono 30 kontroli ponadplanowych, których przedmiotem była ocena realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych u osób, które nie ukończyły 19 roku życia, na podstawie weryfikacji kart uodpornienia i elektronicznych kart szczepień. Dane osób zawarte w kartach były weryfikowane w oparciu o deklarację wyboru świadczeniodawcy udzielającego świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz dokumentację medyczną,
- udzielano poradnictwa w zakresie obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych,
- prowadzono nadzór nad poprawnością i terminowością sprawozdawczości z realizacji szczepień ochronnych, w tym racjonalnego gospodarowania preparatami szczepionkowymi, właściwą dokumentacją wykonanych szczepień ochronnych obowiązkowych jak i zalecanych,
- nadzorowano terminową zgłaszalność niepożądanych odczynów poszczepiennych,
- podejmowano i kontynuowano działania w zakresie egzekucji administracyjnej wobec opiekunów prawnych dzieci podlegających obowiązkowym szczepieniom ochronnym,
- kontynuowano dystrybucję preparatów szczepionkowych w ramach powszechnego programu szczepień przeciwko HPV,
- kontynuowano dystrybucję preparatów szczepionkowych przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi w ramach szczepień zalecanych dla kobiet ciężarnych.

Ocena podmiotów leczniczych

Sekcja Epidemiologii na dzień 31.12.2025 r. obejmowała nadzorem 810 zakładów leczniczych, z czego w powiecie pszczyńskim 219, co stanowi 27,04% ogólnej liczby nadzorowanych podmiotów (wykres nr 4). W grupie nadzorowanych podmiotów leczniczych są podmioty realizujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne- 9, ambulatoryjne świadczenia zdrowotne- 113 oraz praktyki zawodowe lekarzy, dentystów i pielęgniarek- 97 (tabela nr 2). Stacjonarne i całodobowe świadczenia medyczne w powiecie pszczyńskim realizowane były przez 2 szpitale oraz 7 podmiotów realizujących inne całodobowe świadczenia zdrowotne.

Wykres nr 4. Liczba podmiotów leczniczych objętych nadzorem przez PPIS w Tychach

Lp.	Rodzaj obiektów realizujących świadczenia zdrowotne w powiecie pszczyńskim w 2025 r. będących pod nadzorem PPIS w Tychach	ilość
1	stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (szpitale, zakłady rehabilitacji leczniczej, inne)	9
2	ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	113
3	praktyki zawodowe (lekarzy, dentystów, pielęgniarek)	97
4	Ogółem	219

Tabela nr 2. Rodzaj obiektów realizujących świadczenia zdrowotne w mieście Tychy w 2025 r. będących pod nadzorem PPIS w Tychach

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 106 kontroli w powiecie, w tym 72 planowane, 34 ponadplanowe.

Kontrole ponadplanowe dotyczyły m.in. oceny realizacji szczepień ochronnych w tym zgodności wykonywania szczepień ze schematem określonym w przepisach prawa, podejrzenia wystąpienia ogniska epidemicznego wywołanego przez gripę typu A oraz sprawdzające wykonanie nakazów wydanej decyzji. Wydano ogółem 2 decyzje administracyjne. Pierwsza decyzja dotyczyła prolongaty terminu wykonania nakazu. Druga decyzja dotyczyła poddania się obowiązkowemu leczeniu przeciwko gruźlicy.

Laboratoria z terenu podległego nadzorowi PPIS w Tychach, zgłaszały biologiczne czynniki chorobotwórcze, które podlegały analizie i rejestracji. W każdym uzasadnionym przypadku wdrażano działania przeciwepidemiczne.

W 2025 r. zarejestrowano ogółem 1036 dodatknych biologicznych czynników chorobotwórczych:

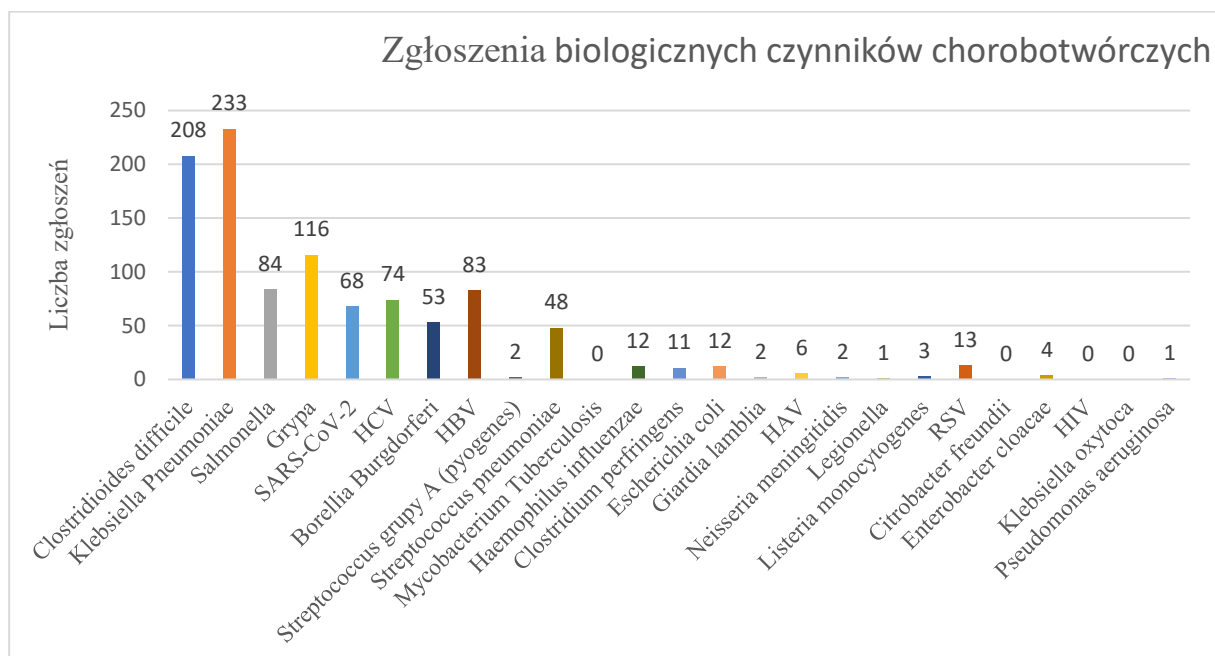
- 381 zgłoszeń dotyczyło mieszkańców miasta Tychy, co stanowiło 37% wszystkich zgłoszeń,
- 101 zgłoszeń dotyczyło mieszkańców powiatu mikołowskiego, co stanowiło 10% wszystkich zgłoszeń,
- 124 zgłoszenia dotyczyły mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzkiego, co stanowiło 12% wszystkich zgłoszeń,
- 186 zgłoszeń dotyczyło mieszkańców powiatu pszczyńskiego, co stanowiło 18% wszystkich zgłoszeń,
- 233 zgłoszenia dotyczyły osób mieszkających poza terenem nadzorowanym przez PPIS w Tychach, co stanowiło 22% wszystkich zgłoszeń,
- 11 zgłoszeń dotyczyło osób bez określonego miejsca zamieszkania, co stanowiło 1% wszystkich zgłoszeń.

W analizowanym okresie największy procent dodatknych biologicznych czynników chorobotwórczych stanowiły: *Klebsiella pneumoniae* (22,49%), *Clostridioides difficile* (20,08%), grypa (11,20%), (tabela nr 3, wykres nr 5).

Biologiczny czynnik chorobotwórczy	Liczba zgłoszeń	% wszystkich zgłoszeń
<i>Clostridioides difficile</i>	208	20,08%
<i>Klebsiella pneumoniae</i>	233	22,49%
<i>Salmonella</i>	84	8,11%
Grypa	116	11,20%
SARS-CoV-2	68	6,56%
HCV	74	7,14%
<i>Borellia burgdorferi</i>	53	5,12%

HBV	83	8,01%
Streptococcus grupy A (pyogenes)	2	0,19%
Streptococcus pneumoniae	48	4,63%
Mycobacterium Tuberculosis	0	0,00%
Haemophilus influenzae	12	1,16%
Clostridium perfringens	11	1,06%
Escherichia coli	12	1,16%
Giardia lamblia	2	0,19%
HAV	6	0,58%
Neisseria meningitidis	2	0,19%
Legionella	1	0,10%
Listeria monocytogenes	3	0,29%
RSV	13	1,25%
Citrobacter freundii	0	0,00%
Enterobacter cloacae	4	0,39%
HIV	0	0,00%
Klebsiella oxytoca	0	0,00%
Pseudomonas aeruginosa	1	0,10%
RAZEM	1036	100 %

Tabela nr 3. Biologiczne czynniki chorobotwórcze zgłoszone w roku 2025 przez laboratoria z terenu podległego nadzorowi PPIS w Tychach

Wykres nr 5. Liczba biologicznych czynników chorobotwórczych zgłoszonych w roku 2025 przez laboratoria z terenu podległego nadzorowi PPIS w Tychach

Wnioski

W roku 2025 wzrosła liczba zgłoszonych chorób zakaźnych o 42,38 % w porównaniu do roku 2024, co było w szczególności spowodowane wzrostem liczby zachorowań na grypę oraz zakażeń wirusem RSV. Sprawowany nadzór w zakresie zapobiegania powstawania i rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych, w tym podejmowane działania przeciwepidemiczne skutecznie przyczyniły się do ograniczenia rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych wśród mieszkańców powiatu.

W celu ochrony zdrowia publicznego konieczne jest kontynuowanie zadań dotyczących nadzoru nad zakładami leczniczymi z uwzględnieniem stosowanych procedur zapobiegających rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych oraz wzmocnienie działań nad realizacją obowiązkowych

szczepień ochronnych i działań prowadzonych wobec osób, u których nie są zrealizowane szczepienia ochronne z powodów niemedycznych.

2. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ

Prawo żywnościowe ma za zadanie zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia i życia ludzi. Żywność, materiały i wyroby do kontaktu z żywnością znajdujące się w obrocie nie mogą być niebezpieczne, co oznacza, że czynniki, które mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia człowieka w nich nie występują lub występują w dopuszczalnej, bezpiecznej ilości. Zapewnienie bezpiecznej żywności wymaga szeregu działań podejmowanych w sposób skoordynowany i zintegrowany.

W tym celu wdrożono szereg norm prawnych w zakresie kontroli higieny żywności obowiązujących zarówno rolników, producentów, przetwórców i sprzedawców. Wszystkie te przepisy mają zapewnić spełnienie zasady „od pola do stołu”, czyli gwarantować bezpieczeństwo produktów żywnościowych na każdym etapie łańcucha produkcji i dystrybucji.

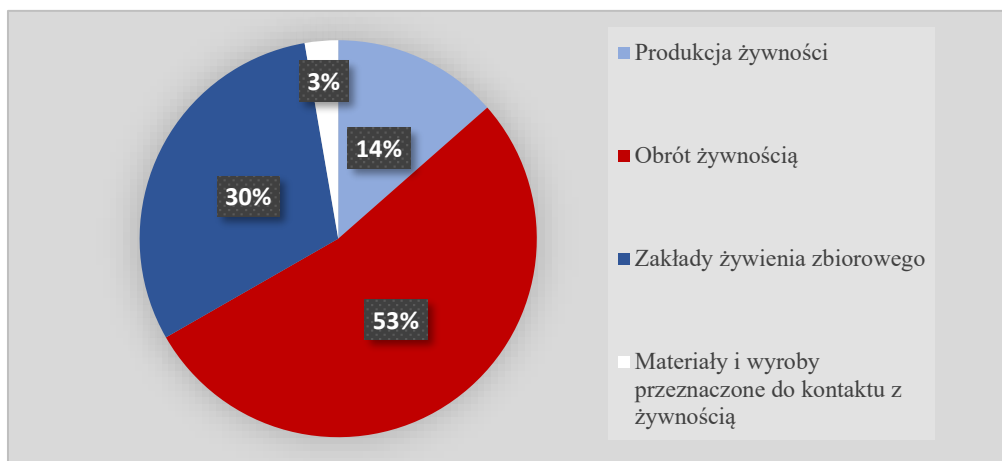
Podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze uzyskują, utrzymują i przedstawiają dowody potwierdzające bezpieczeństwo żywności.

Oferowana w obrocie żywność, poza aspektami bezpieczeństwa, powinna także umożliwiać realizację celów żywieniowych. Takie cele, to nie tylko zapewnienie energii i składników odżywczych pokrywających zapotrzebowanie organizmu, lecz także wspieranie prozdrowotnego modelu życia, poprzez zapewnienie dostępu do produktów o korzystnym profilu dla zdrowia.

Nadzór nad produkcją i obrotem żywnością, materiałami do kontaktu z żywnością opiera się na dwóch systemach kontroli: zewnętrznej, która jest niezależna od podmiotu, sprawowana przez organy urzędowej kontroli żywności oraz wewnętrznej, prowadzonej w zakładzie, bazującej na Dobrej Praktyce Higienicznej, Dobrej Praktyce Produkcyjnej i zasadach systemu HACCP, realizowanych w celu zapewnienia zgodności produktów z wymogami prawa, właściwymi dla charakteru działalności prowadzonej przez podmioty. W ramach urzędowej kontroli żywności działania kontrolne prowadzone są z częstotliwością przyjętą na dany rok zgodnie z wytycznymi do planowania opracowanymi przez Głównego Inspektora Sanitarnego, w oparciu o analizę stanu higieniczno-sanitarnego zakładów z ubiegłych lat z uwzględnieniem kategorii ryzyka ustalonej na podstawie arkusza oceny zakładów.

Charakterystyka nadzorowanych zakładów

W 2025 r. nadzorowano 4573 zakłady usytuowane na terenie 4 powiatów, z czego 1277 na terenie powiatu pszczyńskiego. Znaczna liczba zakładów zlokalizowana jest na terenach wiejskich i na peryferiach miast. Najliczniejszą grupę stanowią zakłady obrotu żywnością, następnie zakłady żywienia zbiorowego oraz obiekty produkcji żywności, powyższe przedstawia wykres nr 6.

Wykres nr 6. Odsetek zakładów na rynku spożywczym ujętych w rejestrze w 2025 r. wg rodzaju działalności

Na terenie nadzorowanym działają obiekty nowoczesne o wysokim standardzie, spełniające wymagania sanitarno-techniczne. Funkcjonują również zakłady usytuowane w starym budownictwie, co wiąże się z ograniczonymi możliwościami ich modernizacji.

We wszystkich obiektach objętych nadzorem przeprowadzono 1404 kontrole urzędowe, w tym 16 kontroli w wytwórniach i miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

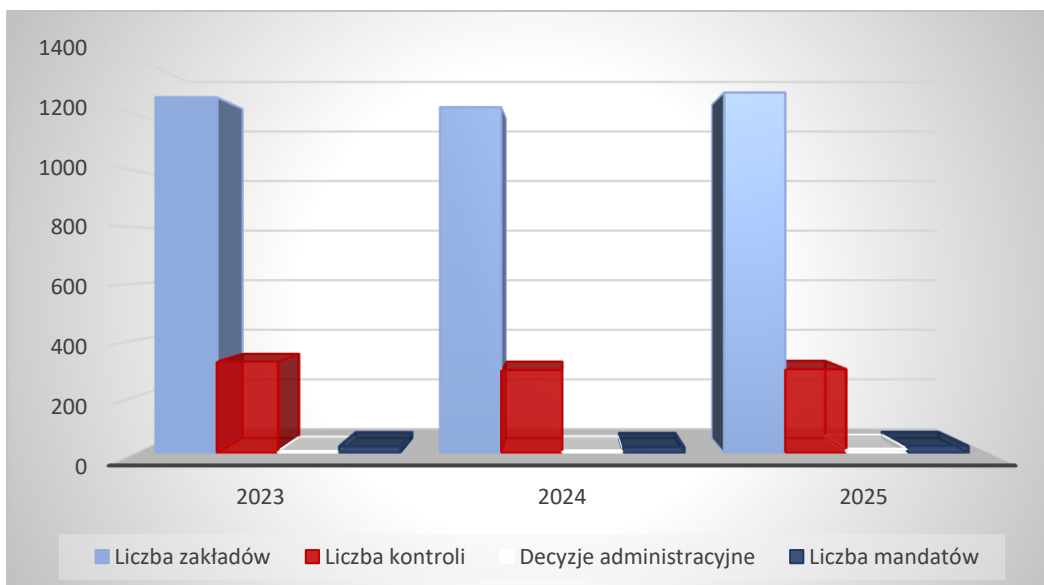
Wydano 65 decyzji administracyjnych, z czego 54 stanowią decyzje nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, 1 dotyczącą unieruchomienia zakładu, 10 decyzji zmieniających termin wykonania nakazu. Ponadto wydano 294 decyzje związane z zatwierdzeniem zakładów.

Nałożono 107 mandatów karnych na łączną kwotę 30 300 zł.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych ogółem 617 próbek, w tym 582 próbki żywności, 10 próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, 25 próbek zmiotków i wytrzępek z koszyków.

Ogólna ocena stanu sanitarnego zakładów żywieniowych i żywnościowych na terenie powiatu pszczyńskiego

W 2025 r. w ewidencji znajdowało się 1277 zakładów. We wszystkich zakładach objętych nadzorem przeprowadzono 297 kontroli urzędowych. Wydano 14 decyzji administracyjnych nakazujących. Nałożono 25 mandatów karnych na kwotę 6700 zł (wykres nr 7).

Wykres nr 7. Działania kontrolne i represyjne w latach 2023 – 2025

Zakłady Produkcji Żywności

W 2025 r. w ewidencji znajdowało się 271 zakładów, w których przeprowadzono 61 kontroli. Wydano 11 decyzji administracyjnych, nałożono 9 mandatów karnych na kwotę 2100 zł.

Najczęstsze uchybienia techniczno-sanitarne to:

- obecność zanieczyszczeń biologicznych, w tym szkodników zbożowo-mącznych,
- nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny powierzchni ścian, sufitów, podłóg, wyposażenia w pomieszczeniach zakładu,
- brak dopływu bieżącej, ciepłej wody w pomieszczeniu mycia opakowań transportowych,
- niezachowana segregacja asortymentowa środków spożywczych i wyrobów gotowych w chłodniach.

Rodzaje zakładów produkcji żywności	Liczba zakładów
Wytwórnice lodów	2
Automaty do lodów	2
Wytwórnice tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych	0
Piekarnie	27
Ciastkarnie	5
Przetwórnice owocowo-warzywne i grzybowe	7
Browary, słodownie i rozlewnie piwa	1
Wytwórnice napojów bezalkoholowych	0
Wytwórnice napojów alkoholowych, w tym wytwórnice win	0
Wytwórnice naturalnych wód mineralnych, naturalnych wód źródlanych i stołowych	0
Zakłady garmazeryjne	2
Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego	1
Wytwórnice makaronów	0
Wytwórnice wyrobów cukierniczych	0
Wytwórnice koncentratów spożywczych	0
Wytwórnice octu, majonezu i musztardy	0
Wytwórnice chrupek, chipsów i prażynek	0
Wytwórnice suplementów diety	2
Wytwórnice żywności dla określonych grup	0
Wytwórnice substancji dodatkowych i rozpuszczalników ekstrakcyjnych	0
Wytwórnice aromatów	0
Cukrownie	0
Producenci pierwotni	76
Rolniczy handel detaliczny	5
Dostawcy bezpośredni	1
Producenci pierwotni i rolniczy handel detaliczny	10
Producenci pierwotni i dostawcy bezpośredni	74
Producenci pierwotni i rolniczy handel detaliczny, dostawcy bezpośredni	10
Producenci kiełków	0
Producenci żywności w warunkach domowych	38
Inne wytwórnice żywności	8
Razem	271

Tabela nr 4. Rodzaje i liczba zakładów produkcji żywności

Zakłady Obrotu Żywnością

W 2025 r. w ewidencji znajdowało się 607 zakładów, w których przeprowadzono 130 kontroli. Wydano 2 decyzje administracyjne, nałożono 9 mandatów karnych na kwotę 2300 zł.

Najczęstsze uchybienia techniczno-sanitarne to:

- nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny powierzchni ścian, sufitów, podłóg, wyposażenia w pomieszczeniach zakładu,
- nieprzestrzeganie należytej higieny przy sprzedaży żywności nieopakowanej,
- sprzedaż środków spożywczych po terminie przydatności do spożycia oraz dacie minimalnej trwałości,
- przechowywanie środków spożywczych niezgodnie z zaleceniami producenta,
- wprowadzanie po raz pierwszy do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej suplementów diety, bez powiadomienia Głównego Inspektora Sanitarnego,
- niehigieniczne składowanie dużych ilości odpadów w otoczeniu zakładu.

Rodzaje zakładów obrotu żywnością	Liczba zakładów
Sklepy spożywcze, w tym hipermarkety	337
Kioski	15
Apteki	19
Magazyny hurtowe, w tym: hurtownie suplementów diety	45
Obiekty ruchome i tymczasowe	45
Środki transportu	33
Importerzy środków spożywczych	0
Eksporterzy środków spożywczych	0
Inne zakłady/obiekty obrotu żywnością	113
Razem	607

Tabela nr 5. Rodzaje i liczba zakładów obrotu żywnością

Zakłady Żywienia Zbiorowego (żywienie otwarte, mała gastronomia, żywienie zamknięte, zakłady usług cateringowych)

W 2025 r. w ewidencji znajdowało się 377 zakładów, w których przeprowadzono 104 kontrole. Wydano 1 decyzję administracyjną, nałożono 7 mandatów karnych na kwotę 2300 zł.

Najczęstsze uchybienia techniczno-sanitarne to:

- brak segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych,
- brak do wglądu bieżących zapisów opartych na zasadach systemu HACCP,
- brak segregacji w urządzeniach chłodniczych,
- brak czystości i porządku we wszystkich pomieszczeniach zakładu,
- brak bieżącej czystości i porządku sprzętu oraz wyposażenia w zakładzie,
- obecność żywych larw owadów w pojemniku na śmieci i w otoczeniu pojemnika oraz nieprzyjemny zapach wydobywający się z pojemnika na odpady,
- wykorzystywanie pomieszczeń niezgodnie z przeznaczeniem,
- przechowywanie środków spożywczych, nieoznakowanych w urządzeniu zamrażalniczym.

Rodzaje zakładów żywienia zbiorowego	Liczba zakładów
Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	119
Zakłady małej gastronomii	121
Stołówki pracownicze	2
Bufety przy zakładach pracy	0
Stołówki w domach wczasowych	0
Bloki żywienia w szpitalach	2
Kuchnie niemowlęce	0
Bloki żywienia w sanatoriach i prewentoriach	2
Bloki żywienia w domach opieki społecznej	7
Stołówki w żłobkach i domach małego dziecka	9

Stołówki szkolne	54
Stołówki w bursach i internatach	0
Stołówki na koloniach/półkoloniach/obozach/zimowiskach	0
Stołówki w przedszkolach	38
Stołówki w domach dziecka i młodzieży	0
Stołówki studenckie	0
Stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych	4
Inne zakłady żywienia	16
Zakłady usług cateringowych	3
Razem	377

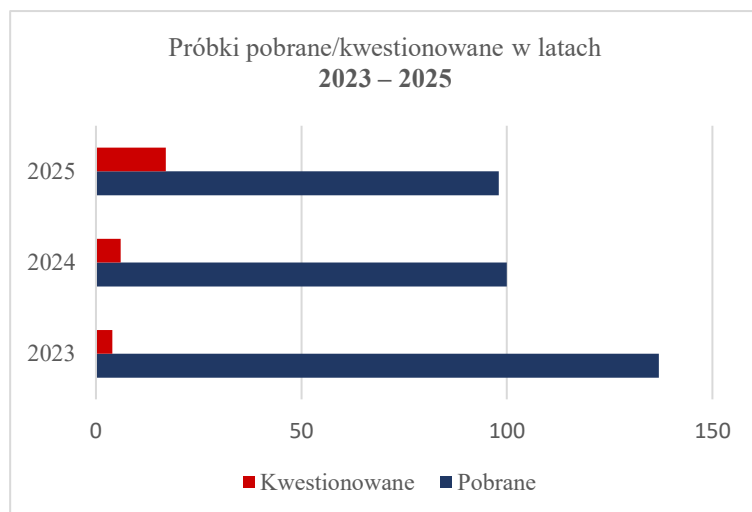
Tabela nr 6. Rodzaje i liczba zakładów żywienia zbiorowego

Zakłady produkujące i wprowadzające do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością

Nadzorem objęto 2 wytwórnie i 20 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. W tej grupie zakładów przeprowadzono 2 kontrole.

Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W 2025 r. na terenie powiatu pszczyńskiego pobrano do badań laboratoryjnych 98 próbek środków spożywczych, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz zmiotków i wytrzępek z koszyków, z których kwestionowano 7 próbek (wykres nr 8).

Wykres nr 8. Próbki pobrane/kwestionowane w latach 2023 – 2025

Przyczyna kwestionowania próbek:

- pod względem zanieczyszczeń biologicznych:
kwestionowano 5 próbek z uwagi na obecność szkodników zbożowo-mącznych w zmiotkach i wytrzępkach z koszyków do rozrostu i garowania ciasta,
- pod względem zanieczyszczeń mikotoksynami:
kwestionowano 2 próbki z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A w dwóch partiach rodzynek.

W związku z kwestionowanymi próbkami zanieczyszczonymi mikotoksynami dokonano dwóch zgłoszeń do systemu RASFF, które były zaklasyfikowane jako powiadomienia informacyjne.

Wnioski i interwencje

Rozpatrzone 7 wniosków, z czego 4 zasadne, 3 bezzasadne. Przeprowadzono 7 kontroli, w trakcie których nałożono 4 mandaty karne na łączną kwotę 1000 zł.

Wnioski o interwencję		
Rok	Liczba zgłoszonych wniosków	Liczba mandatów karnych/kwota
2023	6	3/800
2024	3	2/300
2025	7	4/1000

Tabela nr 7. Liczba zgłoszonych wniosków/mandatów karnych/kwota

Wnioski i interwencje w zakresie niewłaściwej jakości zdrowotnej środków spożywczych dotyczyły:

- sprzedaży przeterminowanych środków spożywczych,
- sprzedaży zepsutego mięsa,
- oferowania do sprzedaży suplementów diety, posiadających w swoim składzie substancje niedozwolone.

Wnioski i interwencje w zakresie niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych dotyczyły:

- nieprzestrzegania standardów higienicznych w zakładzie,
- nieprawidłowego przechowywania środków spożywczych,
- niehigienicznej sprzedaży żywności nieopakowanej,
- nieprawidłowej gospodarki odpadami.

Nadzór nad importem/eksportem

Import: w związku z prowadzeniem nadzoru nad jakością zdrowotną żywności i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością wykonano 7 kontroli, skontrolowano 7 partii środków spożywczych, wydano 6 świadectw jakości zdrowotnej oraz 1 świadectwo o niespełnieniu jakości zdrowotnej środka spożywczego.

Eksport: w związku z prowadzeniem nadzoru nad jakością zdrowotną żywności wykonano 103 kontrole, skontrolowano 844 partie żywności przeznaczonej na eksport, wydano 103 świadectwa jakości zdrowotnej.

Łączna kwota odprowadzona do budżetu państwa z tytułu nadzoru nad importem i eksportem to 19574 zł.

Powiadomienia typu RASFF na terenie 4 powiatów nadzorowanych przez PPIS w Tychach

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) to system przekazywania informacji między urzędami ds. kontroli żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W przypadku zidentyfikowania jakiegokolwiek zagrożenia zdrowia konsumentów umożliwia on sprawne i szybkie przekazywanie informacji, które są oceniane i jeżeli istnieje zagrożenie zdrowia konsumentów podejmowane są działania określone procedurami.

W 2025 roku otrzymano 101 powiadomień: alarmowych, informacyjnych, o niezgodności oraz typu news w ramach systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych RASFF.

Przyczynami, dla których dany produkt został zgłoszony do systemu RASFF były m.in.:

- obecność parametrów mikrobiologicznych w następujących produktach: suplementy diety, mięso drobiowe, herbatki ziołowe, suszona bazylia, woda źródłana, kabanosy, preparaty do początkowego żywienia niemowląt,
- pozostałości leku weterynaryjnego w mięsie wieprzowym,
- obecność środków owadobójczych w przyprawie,
- obecność składników alergennych w wyrobach cukierniczych i ciastkarskich, przyprawach w proszku, chrupkach kukurydzianych,
- zawartość niedozwolonych barwników w kandyzowanych owocach,

- zawartość niedozwolonych substancji oraz składnika nowej żywności w suplementach diety,
- przekroczenie migracji związków chemicznych z wyrobów do kontaktu z żywnością,
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu mikotoksyn w rodzynkach, mące, orzechach, płatkach kukurydżianych,
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w sproszkowanym jarmużu,
- przekroczenie najwyższych dopuszczalnych poziomów sumy alkaloidów w produktach żywnościowych tj.: przyprawy, herbaty ziołowe, pyłek kwiatowy,
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu metali ciężkich w suplementach diety, mięsie drobiowym, przetworach warzywnych, konserwach owocowych,
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu cyjanków w lnieniu złotym ziarno,
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów w herbacie, przetworach owocowych, mrożonych owocach, przyprawach, warzywach, owocach,
- obecność pleśni w orzechach,
- obecność ciała obcego w wyrobach czekoladowych, mieszance do zup i sosów oraz konserwach rybnych,
- brak informacji dotyczącej napromieniania suplementów diety,
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu substancji dodatkowych w wyrobach ciastkarskich, sosach,
- przekroczenie zawartości zanieczyszczeń chemicznych w chipsach,
- wtórna fermentacja w napojach alkoholowych,
- bombaż opakowań środków spożywczych,
- nieprawidłowe cechy organoleptyczne rodzynek.

Ponadto w związku z pobranymi do badań laboratoryjnych próbkami, w których stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A w rodzynkach sułtańskich, przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu amin aromatycznych w łyżce z tworzywa sztucznego do podawania dań oraz obecności bakterii *Salmonella Infantis* w mięsie z uda z kurczaka oraz sznycłach z fileta z piersi kurczaka, dokonano 5 zgłoszeń do systemu RASFF na przestrzeni roku, które były zaklasyfikowane jako powiadomienia informacyjne (2), powiadomienie alarmowe (1), powiadomienia informacyjne w celu zwrócenia uwagi (2).

Kategorie produktów	Powiadomienie alarmowe	Powiadomienie informacyjne	Powiadomienie typu NEWS	Powiadomienie o niezgodności	Powiadomienie o fałszowaniu
Mięso i przetwory mięsne	3	12	0	1	0
Przetwory zbożowo - mączne	1	5	0	0	0
Wyroby cukiernicze i ciastkarskie	1	4	0	0	0
Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością	3	3	0	1	0
Suplementy diety	1	14	0	2	0
Inne (herbaty, przyprawy, warzywa, przetwory i produkty owocowe i warzywne, grzyby, orzechy, napoje alkoholowe, wody, przetwory rybne, ziarna roślin oleistych, substancje dodatkowe, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia)	11	33	1	5	0
RAZEM	20	71	1	9	0

Tabela nr 8. Kategorie produktów

Akcje i działania dodatkowe**1) Jednostki systemu oświaty**

W roku 2025 przeprowadzono 21 kontroli w stołówkach i wydawalniach szkolnych i 12 kontroli w stołówkach i wydawalniach przedszkolnych.

Łącznie 19 kontroli (8 w placówkach szkolnych i 11 w placówkach przedszkolnych), dotyczyło także spełnienia wymagań zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. (Dz. U.2016 poz. 1154), w tym 8 jadłospisów dekadowych z placówek przedszkolnych oceniono również z zastosowaniem kalkulatora dietetycznego Aliant. Wykonano 19 ocen teoretycznych jadłospisu dekadowego z zastosowaniem listy wspomagającej (8 w placówkach szkolnych i 11 w placówkach przedszkolnych).

Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości w stołówkach i wydawalniach szkolnych wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą zapewnienia przechowywania odpadów żywnościowych w prawidłowych, szczelnych pojemnikach, z uwagi na obecność żywych larw owadów w pojemniku na śmieci i w otoczeniu pojemnika oraz nieprzyjemny zapach wydobywający się z pojemnika na odpady. Za nieprawidłowości sanitarno-porządkowe nałożono 1 mandat na kwotę 300 zł.

2) Nadzór nad jakością tłuszczów stosowanych do smażenia

W związku z planem poboru próbek do badań żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu tłuszczów przeznaczonych do smażenia pod kątem zawartości związków polarnych przeprowadzono ogółem 1 kontrolę w żywieniu otwartym. W trakcie kontroli przeprowadzono badania za pomocą specjalistycznego sprzętu, wyniki badań wykazały akceptowalną jakość tłuszczów.

3) Kontynuacja akcji „Mklik Próchniczek”

W ramach kontynuowania akcji wytypowano 3 zakłady, w których pobrano 7 próbek zmiotków oraz wytrząpek do badań laboratoryjnych, w kierunku obecności szkodników i ich pozostałości. Razem przeprowadzono 3 kontrole związane z poborem próbek, wydano 3 decyzje administracyjne z terminem natychmiastowej wykonalności nakazujące przeprowadzenie dezynsekcji pomieszczeń zakładu i sprzętu. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono 3 mandaty karne na kwotę 700 zł.

4) Nadzór nad żywnością prozdrowotną (suplementy diety, nowa żywność, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środki spożywcze wzbogacane witaminami i składnikami mineralnymi)

W 2025 roku w związku z prowadzonym nadzorem nad żywnością prozdrowotną przeprowadzono 11 kontroli podmiotów wprowadzających do obrotu suplementy diety: w tym 2 kontrole stron internetowych, 8 w magazynie hurtowym, 1 w aptece. Nałożono 1 mandat karny na kwotę 500 zł w związku z niedopełnieniem obowiązku powiadomienia Głównego Inspektora Sanitarnego o wprowadzeniu lub zamiarze wprowadzenia po raz pierwszy do obrotu suplementu diety.

Podejmowane działania dotyczyły m.in.:

- wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej suplementów diety bez wcześniejszego powiadomienia Głównego Inspektora Sanitarnego m.in.: NOW TestoJack 300 mg - 60 vegcaps,
- wprowadzania do obrotu suplementów diety zawierających w swoim składzie składnik niedozwolony pn.: pankreatyna w produkcie „NOW Super Enzymes- kapsułki”,
- wprowadzania do obrotu suplementu diety zawierającego w swoim składzie substancje pn. wyciąg z korzenia Tongkat Ali (Eurycoma longifolia Jack), będącą nową żywnością w produkcie „NOW TestoJack 300 mg- 60 vegcaps”,
- niezgodnego deklarowanego składu produktu z przepisami prawa żywnościowego dotyczy suplementu diety pn. „Witamina D3 250 kapsułek”, firmy SWANSON,

- oznakowania produktów niezgodnie z przepisami prawa żywnościowego tj. nieprawidłowego sposobu oznaczenia daty minimalnej trwałości suplementów diety,
- niewłaściwej reklamy i opisu na portalu społecznościowym suplementu diety tj. przypisywania właściwości zdrowotnych i leczniczych produktowi pn. „WOW KOLAGEN”,
- niewłaściwej reklamy i opisu na portalu aukcyjnym allegro.pl suplementu diety pod nazwą: „SLIM Farm” oraz „Nattokinaza”.

W następstwie podjętych działań przedsiębiorcy poprawili informacje na stronach internetowych, wycofali produkty z obrotu lub zaprzestali ich wprowadzania. Ponadto część spraw przekazywano do właściwych PPIS nadzorujących producentów i dystrybutorów suplementów diety. Przedsiębiorców pouczono o obowiązujących przepisach prawa żywnościowego.

5) Ocena sposobu żywienia

Oceną sposobu żywienia objęto 39 zakładów żywienia zbiorowego (12 przedszkoli, 19 szkół podstawowych, 8 żłobków) z kuchnią własną lub z posiłkami dostarczonymi przez firmy cateringowe. Teoretycznie z wykorzystaniem listy wspomagającej ocenę żywienia, przeanalizowano 22 próbki zestawień dekadowych, w tym w 3 żłobkach i w 8 przedszkolach z dodatkowym zastosowaniem kalkulatora dietetycznego Aliant. Ponadto w 1 żłobku pobrano do badań laboratoryjnych posiłek obiadowy dla którego przeprowadzono również analizę z zastosowaniem kalkulatora dietetycznego Aliant. W analizowanych jadłospisach dekadowych najczęstsze nieprawidłowości polegały na braku lub zbyt małych porcjach produktów mlecznych i jego przetworów, odpowiedniej ilości porcji ryb oraz porcji produktu warzywo/owoc, który powinien być podany przy każdym posiłku.

Analizując sposób żywienia dzieci w wieku do lat 3 stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- podawanie zbyt małych porcji warzyw/owoców lub całkowity brak produktów z tej grupy w posiłkach w 3 placówkach,
- niezapewnienie odpowiednich porcji ryb w 1 placówce,
- za małą ilość porcji produktów z grupy mleko i przetwory mleczne w 2 placówkach.

Dla jadłospisów dekadowych z placówek żłobkowych ocenianych z zastosowaniem kalkulatora dietetycznego Aliant stwierdzono:

- nieprawidłową wartość energetyczną posiłków w stosunku do zalecanej normy żywieniowej w 1 przypadku,
- niewłaściwe zbilansowanie posiłków pod względem doboru produktów z niektórych grup środków spożywczych oraz wartości odżywczej (w szczególności zbyt dużej ilości białka) w 3 przypadkach,
- za wysoki udział soli i sodu w stosunku do zalecanych norm w 2 placówkach,
- porównując wynik oceny laboratoryjnej i teoretycznej posiłku obiadowego pobranego do badań stwierdzono: za niską wartość kaloryczną posiłku poddanego analizie laboratoryjnej w stosunku do obowiązujących norm, w obydwu ocenach zaniżony procentowy udział energii pochodzącej z tłuszczu, dodatkowo analiza laboratoryjna wykazała o 192% wyższą zawartość soli w posiłku w stosunku do wartości wyznaczonej teoretycznie. W obydwu przypadkach zawartość soli była za wysoka w stosunku do normy.

Analizując sposób żywienia dzieci i młodzieży stwierdzono nieprawidłowości:

- mniejsze od zalecanego wykorzystanie produktów z grupy mleko i przetwory mleczne w 10 placówkach przedszkolnych,
- niezastosowanie się do obowiązku podawania w dekadzie dwóch porcji ryby w 9 placówkach przedszkolnych i 3 placówkach szkolnych,
- w 11 placówkach przedszkolnych podawanie zbyt małej ilości warzyw i owoców zarówno uwagi na wielkość porcji jak również całkowite pominięcie ich w serwowanych posiłkach.

Dla jadłospisów dekadowych z placówek przedszkolnych ocenianych z zastosowaniem kalkulatora dietetycznego Aliant stwierdzono:

- nieprawidłową wartość energetyczną posiłków w stosunku do zalecanej normy żywieniowej w 1 przypadku,
- niewłaściwe zbilansowanie posiłków pod względem doboru produktów z niektórych grup środków spożywczych oraz wartości odżywczej (w szczególności zbyt dużej ilości białka w 8 przypadkach oraz nieprawidłowej ilości tłuszczu w 2 przypadkach),
- niezapewnienie średniego zapotrzebowania na wapń w 8 przypadkach, na żelazo w 5 przypadkach.

Analizując oddane do oceny teoretycznej jadłospisy dekadowe, przekazano dyrektorom zalecenia podnoszenia kwalifikacji personelu odpowiedzialnego za planowanie żywienia oraz wskazano ścieżki dostępu do materiałów edukacyjnych. W odpowiedzi uzyskano informacje, dotyczące podjętych działań naprawczych.

6) Akcja Lato

W związku z akcją oceną objęto: zakłady żywienia zbiorowego otwartego, zakłady małej gastronomii, zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego zlokalizowane przy trasach turystycznych. Przeprowadzono ogółem 9 kontroli w sezonie letnim, w tym: 8 w zakładach żywienia zbiorowego otwartego oraz 1 w zakładzie żywienia zbiorowego typu zamkniętego. Pobrano do badań 5 próbek żywności w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Żadna z próbek nie była kwestionowana.

Ponadto w okresie wzmożonego ruchu turystycznego przeprowadzono 1 kontrolę w związku z oceną warunków przechowywania wód butelkowanych oraz dokonano oceny znakowania 1 naturalnej wody mineralnej pod kątem zgodności z przepisami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie naturalnych wód mineralnych, wód źródlanych i wód stołowych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

7) Bezpieczne lody i gastronomia

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tychach w 2025 roku na terenie powiatu pszczyńskiego przeprowadzili akcję własną pod nazwą „Bezpieczne lody i gastronomia” w okresie od 1 maja do 31 sierpnia 2025 r., której celem była ocena stanu sanitarno-porządkowego automatów do lodów, wytwórni lodów oraz punktów gastronomicznych, w tym zakładów ruchomych i tymczasowych.

W ramach nadzoru sanitarnego przeprowadzono 14 kontroli sanitarnych, w tym: 1 w wytwórni lodów, 1 automatu do lodów, 3 w obiektach ruchomych i tymczasowych, 9 w punktach gastronomicznych. W ramach urzędowego planowanego poboru próbek w wyżej wymienionym okresie pobrano do badań laboratoryjnych w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych 5 próbek lodów, których nie kwestionowano.

8) Kuchnie orientalne

W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w kuchni orientalnej w Tychach, zaplanowano w roku 2025 akcję własną dotyczącą kontroli w zakładach prowadzących działalność w podobnym zakresie. Na terenie powiatu pszczyńskiego przeprowadzono 3 kontrole urzędowe, w trakcie których wydano 1 decyzję administracyjną terminową i nałożono 1 mandat karny na kwotę 300 zł. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły złego stanu sanitarno-technicznego powierzchni ścian, sufitów oraz wyposażenia w pomieszczeniach zakładu.

Współpraca z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych i Inspekcją Ochrony Środowiska

W ramach współdziałania tych inspekcji, realizując zapisy porozumienia, przeprowadzono 4 kontrole, w trakcie których pobrano do badań 10 próbek owoców miękkich w kierunku

zanieczyszczeń mikrobiologicznych, 1 próbkę ziaren roślin oleistych i 1 próbkę warzyw w kierunku zawartości metali. Próbek nie kwestionowano.

Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną:

- Udzielano sobie wzajemnej pomocy merytorycznej z zakresu obowiązujących przepisów prawnych oraz udostępniano niezbędne w wykonywanej pracy akty prawne/procedury/instrukcje.
- Przekazywano informacje dotyczące naruszeń w zakładach nadzorowanych zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową.
- Wzajemnie przekazywano informacje o wynikach badań środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego oraz listy zakładów, które oprócz środków spożywczych produkują również materiał paszowy dla zwierząt.

Wnioski

Stan higieniczno-sanitarny ogółu zakładów pozostających pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2025 r. na terenie powiatu pszczyńskiego nie uległ istotnej zmianie. Nie odnotowano również znaczących incydentów dotyczących żywności.

Pojawiające się zagrożenia w obszarze bezpieczeństwa żywności wymagają nieustannego przestrzegania istniejących Procedur Dobrej Praktyki Higienicznej i Dobrej Praktyki Produkcyjnej oraz systemu HACCP, jak również wzmocnienia kontroli wewnętrznej w zakładach przez wszystkich przedsiębiorców uczestniczących w łańcuchu żywnościowym oraz wzmoczonych działań organów urzędowej kontroli żywności.

Państwowa Inspekcja Sanitarna stale podejmuje działania mające na celu realizację założonych przez prawo żywnościowe standardów, które mają na względzie zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i zdrowia konsumentów.

3. OCENA STANU SANITARNEGO URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW UŻYTKU PUBLICZNEGO

W dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego, w zakresie sekcji Higieny Komunalnej i Środowiska działania polegały na kontroli przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w szczególności dotyczące:

- utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości, zakładów pracy, instytucji, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz zbiorowego transportu publicznego, a także ochrona zdrowia ludzi przed szkodliwym działaniem sztucznego promieniowania ultrafioletowego w solariach,
- przygotowania dokumentacji w ramach prowadzonych postępowań administracyjnych egzekwujących poprawę stanu sanitarnego nadzorowanych obiektów,
- wydawania pozwoleń na ekshumację i kontrola przeprowadzania ekshumacji, wydawania pozwoleń na wniosek właściwego starosty w związku ze sprowadzeniem zwłok z obcego państwa, kontrola i wydawanie opinii dla środków transportu do przewozu zwłok i szczątków,
- przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków w ramach posiadanych kompetencji,
- opiniowania projektów regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie poszczególnych gmin, projektów uchwał w zakresie częstotliwości odbierania odpadów komunalnych.

Nadzorem sekcji Higieny Komunalnej i Środowiska w 2025 r. objętych było 597 obiektów, tym 88 placówek służby zdrowia. W celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych przeprowadzono 204 kontrole.

Wydano 49 decyzji administracyjnych tj. 7 nakazujących usunięcie uchybień, 7 dotyczących zbiorczej rocznej oceny wody na pływalni, 35 płatniczych na kwotę 12 546 zł, ponadto wydano 8 postanowień dotyczących sprowadzenia zwłok z zagranicy, 6 opinii sanitarnych na organizację imprezy masowej.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą

W zakresie działań sekcji Higieny Komunalnej i Środowiska skontrolowano 30 obiektów, w których udzielane są ambulatoryjne świadczenia zdrowotne oraz 7 obiektów, w których udzielane są stacjonarne świadczenia zdrowotne. Zakres kontroli dotyczył oceny bieżącego stanu sanitarnego i technicznego pomieszczeń oraz oceny procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym. W jednym podmiocie leczniczym za nieprawidłowości, które dotyczyły braku właściwego ciągu do sterylizacji wszczęto postępowanie, wydano decyzję administracyjną z terminem wykonania do 31.12.2025 r. W trakcie kontroli sprawdzającej potwierdzono wykonanie nakazu decyzji.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli, stwierdza się wystarczające zaopatrzenie w sprzęt jednorazowego użycia i środki ochrony indywidualnej dla pracowników. Rodzaj preparatów myjących i dezynfekujących dostosowany do powierzchni, w ilościach wystarczających. Proces sterylizacji narzędzi wielorazowego użycia odbywa się w podmiotach leczniczych lub zlecany jest firmom zewnętrznym. Prowadzona jest prawidłowo gospodarka z odpadami medycznymi i komunalnymi. Odpady odbierane są przez specjalistyczne firmy, które posiadają zezwolenia na odbiór i transport odpadów do zakładów utylizacji.

Ustępy publiczne- w ewidencji 2 ustępy, przeprowadzono 2 kontrole.

Do zasobów Administracji Zasobów Komunalnych w Pszczynie należą dwie toalety ogólnodostępne zlokalizowane przy ul. Parkowej oraz ul. Basztowej. W obiekcie przy ul. Basztowej przeprowadzono prace remontowe tj. odnowiono ściany i sufity oraz uzupełniono ubytki w płytkach przy wejściu do części męskiej. Z kolei w toalecie przy ul. Parkowej wydzielono pomieszczenie z natryskiem przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością oraz udostępniono osobom bezdomnym pomieszczenie wyposażone w pralkę i suszarkę bębnową. Przeprowadzone kontrole wykazały, że obiekty są utrzymane w należyтым stanie sanitarno-higienicznym, armatura (umywalki, miski ustępowe, baterie) są sprawne technicznie. Zapewniono środki higieny (mydło, papierowe ręczniki, papier toaletowy).

Baseny kąpielowe- w ewidencji 10 obiektów, skontrolowano 7, przeprowadzono 8 kontroli.

Kontrole zostały przeprowadzone w zakresie oceny bieżącego stanu sanitarno-higienicznego oraz realizacji obowiązków informowania o jakości wody osób korzystających z obiektu. W obiektach prowadzone są zapisy z pomiarów parametrów wody. Zarządzający obiektami w przypadku wystąpienia przekroczeń w badaniach jakości wody niezwłocznie informują PPIS w Tychach o rodzaju podjętych działań naprawczych. W widocznym miejscu umieszczone są informacje dot. jakości wody przeznaczonej do kąpielii.

Tereny rekreacyjne- w ewidencji 5, przeprowadzono 1 kontrolę.

Sezon kąpieliskowy w Ośrodku Sportów Wodnych w Łące trwał od 27 czerwca do 28 sierpnia 2025 r. Na terenie kąpieliska znajduje się hangar na sprzęt pływający, zaplecze socjalne, świetlica, budynek z pomieszczeniami higieniczno-sanitarnymi oraz toaleta dla osób niepełnosprawnych. W skład infrastruktury kąpieliska wchodzi: plaża piaszczysta, pomost pływający z zamontowanymi kurtynami z agrowłókniny i systemami do napowietrzania, boisko sportowe, boisko do siatkówki, teren zielony przygotowany pod kemping, budynek z częścią przeznaczoną na magazyn i z częścią dla ratowników WOPR.

Domy Pomocy Społecznej- ogółem w ewidencji 9 obiektów, skontrolowano 6, przeprowadzono 7 kontroli.

Domy Pomocy Społecznej utrzymywane są we właściwym stanie technicznym i sanitarnym dzięki systematycznie prowadzonym remontom. Prawidłowo realizowana jest gospodarka odpadami, co potwierdzają podpisane umowy na odbiór odpadów komunalnych, jak i niebezpiecznych. Pranie bielizny pościelowej realizowane jest na podstawie podpisanych umów z firmami zewnętrznymi lub w wydzielonych pomieszczeniach. Podkreślić należy również dbałość o zagospodarowanie terenów wokół obiektów, które służą do rekreacji pensjonariuszy. W trakcie kontroli obiektów dodatkowo przeprowadzono działania informacyjno-edukacyjne dotyczące postępowania z bielizną, postępowania z odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi oraz właściwej eksploatacji wewnętrznej sieci wodociągowej mającej na celu zmniejszenie ryzyka występowania bakterii z rodzaju Legionella. W trakcie kontroli domów pomocy społecznej nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości w ich funkcjonowaniu.

Hotele, pokoje gościnne, kwatery prywatne, agroturystyka- w ewidencji 15 obiektów. Na terenie powiatu funkcjonuje: 5 hoteli, 2 pensjonaty, 5 pokoi gościnnych, 1 kwatera prywatna oraz 2 obiekty agroturystyczne.

W Hotelu Styl 70 w Piasku przeprowadzono generalny remont całego hotelu tj. poprawiono estetykę pokoi, dokonano zmiany mebli, łóżek oraz wykładzin. Budynek przystosowany jest dla potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez wydzielenie jednego pokoju na I piętrze. Z holu głównego zapewniono dostęp do toalet ogólnodostępnych z rozdziałem na część damską, część męską oraz toaletę dla osób niepełnosprawnych. W hotelu dla gości dostępnych jest 60 miejsc noclegowych w 32 pokojach. Do dyspozycji gości znajduje się odnawa biologiczna Planeta 70 Spa & Wellness, która oferuje masáže relaksacyjne, terapeutyczne oraz zabiegi na ciało. Znajduje się wanna jazuzzi na 6 osób z tężnią solankową, sauną fińską. Dla personelu zapewniono kompleks pomieszczeń higieniczno-sanitarnych. W obiekcie zastosowanie ma bielizna jednorazowego i wielorazowego użycia w wystarczającej ilości. Pranie bielizny hotelowej odbywa się w pralni zewnętrznej zgodnie z zawartą umową. Otoczenie obiektu stanowią tereny zielone oraz dla gości parking.

Gospodarstwa agroturystyczne Agro Penkala w Pielgrzymowicach oraz "Cyprianówka II" w Warszawicach oferują gościom pokoje noclegowe z węzłami sanitarnymi, sale do imprez okolicznościowych. Zapewniono dostęp do pomieszczeń sanitarnych, w tym toalety i łazienki z natryskiem. Zapas środków higieny wystarczający.

W nadzorowanych placówkach nie stwierdzono zaniedbań w utrzymaniu bieżącej czystości oraz w zakresie stanu sanitarno-technicznego. W porównaniu do ubiegłego roku standard pokoi pozostaje na niezmienionym poziomie.

Skontrolowane pokoje gościnne pod nazwą „Willa Anna” w Goczałkowicach Zdroju. Obiekt dysponuje 14 pokojami z łazienkami. Pokoje 1, 2 i 3 osobowe tworzą łącznie 29 miejsc noclegowych. Część pokoi przystosowana dla osób niepełnosprawnych. Pranie bielizny pościelowej i ręczników odbywa się w pralni zewnętrznej zgodnie z podpisaną umową. Zapas czystej bielizny pościelowej przechowywane jest w magazynie bielizny czystej na regale. Bielizna brudna do czasu odbioru przez firmę piorącą przechowywana jest w brudowniku. Dla gości wydzielono parking. Tereny zielone zadbane.

Pola biwakowe- w ewidencji 1 pole biwakowe, przeprowadzono 1 kontrolę.

Uruchomiono nowy obiekt tj. pole biwakowe w Czarkowie przy ul. Leśnej. Obiekt czynny sezonowo od maja do września. Na terenie ustawiono kontener sanitarny składający się z toalety z umywalką oraz natrysku z umywalką i toaletą. Przy umywalkach zapewniono mydło w płynie i ręczniki jednorazowe. Pole biwakowe posiada 7 stanowisk dla kamperów. Goście korzystający z pola mają do dyspozycji drewnianą altanę ze stołem i ławami, strefę wypoczynku z leżakami oraz wielofunkcyjne boisko do gry w piłkę nożną i badminton. Nieczystości płynne odprowadzane są do zbiornika bezodpływowego, a ich odbiór odbywa się zgodnie z umową przez

specjalistyczną firmę. Teren jest w całości ogrodzony i monitorowany, a zadbane obszary zielone regularnie koszone.

Parkingi przy trasach turystycznych- w ewidencji 4 parkingi, przeprowadzono 3 kontrole.

Trasa turystyczna przy Besquid Restaurant w Kobiórze zlokalizowana przy drodze szybkiego ruchu DK1. Przed wejściem do budynku ustawione są drewniane ławy i stoły, na parterze budynku dla podróżnych dostępne są toalety dla kobiet, mężczyzn i osób niepełnosprawnych. Dodatkowo na piętrze dostępne są także toalety dla matek z dziećmi. Przy punktach wodnych zapewniono dopływ bieżącej ciepłej wody, mydło w płynie, suszarki do rąk, podajniki z ręcznikami jednorazowego użycia, pojemniki na odpady. Otoczenie obiektu utrzymane czysto.

Zajazd Wodnik w Pawłowicach przy ul. Leśnej zlokalizowany jest przy restauracji, w której dostępne są toalety dla podróżnych. Przy punktach wodnych zapewniony dopływ bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środki higieny. Część parkingu stanowią tereny zielone z utwardzonymi alejkami. Przed budynkiem restauracji znajduje się ogródek letni z ławami i stołami.

Parking Przy Stacji Paliw „BORIM” w Pszczynie znajduje się przy trasie Katowice-Bielsko Biała (DK 1). Na terenie parkingu udostępniono budynek sanitarny dla kierowców z rozdziałem na część damską i męską oraz natrysk. W części damskiej dostępny przewijak dla niemowląt. Kompleks sanitarny jest udostępniany na życzenie kierowców za opłatą (wrzuty monet). Przy umywalkach i w kabinach natryskowych zapewniony jest dopływ bieżącej ciepłej i zimnej wody. Zainstalowane są podajniki z ręcznikami jednorazowego użycia oraz dozowniki z mydłem w płynie i pojemniki na odpady komunalne. Dla podróżnych ustawione stoły i ławy.

Zakłady fryzjerskie, fryzjersko-kosmetyczne, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej- w ewidencji 264 obiekty w tym: zakłady fryzjerskie- 130, kosmetyczne- 95, tatuażu- 6, zakłady fryzjersko-kosmetyczne- 12 i odnowy biologicznej- 21.

Zakłady fryzjerskie- skontrolowano 33 obiekty, przeprowadzono 33 kontrole.

Podczas kontroli oceniono bieżący stan sanitarny obiektów. Stwierdzono, że narzędzia i przybory fryzjerskie są utrzymywane w należytej czystości i poddawane dezynfekcji preparatami o szerokim spektrum działania. W większości zakładów do dezynfekcji narzędzi zastosowanie mają również zastosowanie sterylizatory UV czy myjki ultradźwiękowe. Standardem w zakładach jest stosowanie bielizny jednorazowej.

Gabinety kosmetyczne- w ewidencji 95 obiektów, skontrolowano 20 obiektów, przeprowadzono 20 kontroli.

W jednym z salonów kosmetycznych kontrola w zakresie bieżącego stanu sanitarnego wykazała nieprawidłowości. Stwierdzono w pomieszczeniu świadczenia usług kosmetycznych brak umywalki z dopływem bieżącej ciepłej i zimnej wody. Wydana została decyzja administracyjna, w trakcie kontroli sprawdzającej potwierdzono wykonanie obowiązku decyzji.

Przy obsłudze klientów, w trakcie zabiegów naruszających lub mogących naruszyć ciągłość tkanki używa się sprzętu jednorazowego użycia lub narzędzi sterylnych. Odpady niebezpieczne usuwane są do pojemników jednorazowego użycia, sztywnych, odpornych na działanie wilgoci, mechanicznie odpornych na przekłucie, przecięcie lub do czerwonych worków foliowych odpowiednio oznakowanych. Odpady odbierane są zgodnie z zawartymi umowami przez specjalistyczne firmy. Właściciele zakładów posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania z narzędziami powodującymi lub mogącymi powodować naruszenie ciągłości tkanki. Coraz więcej właścicieli wyposaża swoje zakłady w lodówki, w których przechowywane są odpady niebezpieczne do czasu ich odbioru przez specjalistyczną firmę. W zakładach używana jest bielizna jednorazowego i wielorazowego użycia. Bielizna wielorazowa prana jest poza zakładem. Oceniono opracowane procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi oraz instrukcje postępowania z odpadami. W trakcie kontroli podejmowano działania edukacyjne dotyczące sterylizacji narzędzi, postępowania z odpadami

niebezpiecznymi, opracowania procedur postępowania z bielizną czystą i brudną oraz właściwej eksploatacji wewnętrznej sieci wodociągowej mającej na celu zmniejszenie ryzyka występowania bakterii z rodzaju Legionella.

Zakłady tatuażu- w ewidencji 6 obiektów, skontrolowano 6, przeprowadzono 6 kontroli. Właściciele posiadają podpisaną umowę na odbiór odpadów niebezpiecznych, zapewniony jest zapas środków myjących i dezynfekcyjnych, narzędzia do wykonywania tatuażu są wyłącznie jednorazowego użytku. Pomieszczenia utrzymane w należytym stanie sanitarno-porządkowym

Zakłady odnowy biologicznej oraz inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu

Przeprowadzone czynności kontrolne potwierdziły utrzymanie obiektów w należytym stanie sanitarno-higienicznym. W trakcie kontroli stwierdzono, że obiekty są utrzymane w wysokim reżimie sanitarnym. Systematyczność procesów mycia i dezynfekcji została potwierdzona szerokim asortymentem profesjonalnych środków do mycia i dezynfekcji.

We wszystkich salonach solaryjnych rygorystycznie przestrzegany jest ustawowy zakaz palenia wyrobów tytoniowych co dotyczy zarówno personelu, jak i osób korzystających z usług. We wszystkich kontrolowanych obiektach zapewniono należyłą ekspozycję tablic z informacją o zakazie udostępniania urządzeń osobom poniżej 18. roku życia oraz o ryzyku onkologicznym (zgodnie z wytycznymi Ministra Zdrowia).

Podczas kontroli prowadzono działania edukacyjne. Nie stwierdzono uchybień wymagających wszczęcia postępowań administracyjnych. Obiekty funkcjonują w oparciu o procedury sanitarno-epidemiologiczne, właściwe dla branży beauty i body art.

Dworce autobusowe- w ewidencji 1 obiekt, skontrolowano 1, przeprowadzono 1 kontrolę.

Centrum Przesiadkowe w Pszczynie- działalność obiektu całoroczna. W skład pomieszczeń obiektu wchodzi: biuro informacji i obsługi pasażera, pomieszczenia biurowe, ustęp dla personelu, aneks kuchenny, pomieszczenie dla matki z dzieckiem wyposażone w ustęp, umywalkę i przewijak oraz toalety damska, męska i dla niepełnosprawnych. Zapewniona jest stała obsługa sprzątająca. W części budynku dostępne szafki na bagaże podróżnych zamykane na klucz wydawany z dyspozytorni. Na zewnątrz budynku wydzielone dwie zadaszone wiaty na rowery.

Dworce, stacje kolejowe- w ewidencji 3, skontrolowano 2, przeprowadzono 2 kontrole.

Dworzec PKP w Pszczynie- przeprowadzono kontrolę w zakresie oceny bieżącego stanu sanitarnego, w toku której stwierdzono nieprawidłowości dotyczące estetyki i czystości (zanieczyszczone, zakurzone ściany oraz sufity) w holu głównym, poczekalni oraz ogólnodostępnych toaletach. W związku z powyższym wszczęto postępowanie administracyjne. Wydano decyzję, z terminem realizacji do listopada 2025 r., została wykonana w całości. Obiekt oceniono jako dobry.

Stary Dworzec Goczałkowice Zdrój- Centrum Obsługi Ruchu Turystycznego w Goczałkowicach -Zdroju budynek zabytkowy, podłączony do gminnej sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, wyposażony w dźwig osobowy. Do zabytkowej części budynku dobudowano część nowych pomieszczeń, które są dzierżawione. Na terenie dworca brak kas biletowych. W obiekcie funkcjonuje: pomieszczenie wielofunkcyjne dla podróżnych, punkt informacji turystycznej, bezpłatne toalety z rozdziałem na część damską i męską oraz toaleta przystosowana dla osób niepełnosprawnych z przewijakiem dla niemowląt. Na piętrze budynku funkcjonują usługi wynajęte na odrębną działalność gospodarczą (gabinet kosmetyczny, joga), kompleksy toalet dla prowadzących działalność gospodarczą. Na drugim piętrze znajdują się pokoje noclegowe przeznaczone dla 7 osób, umowa podpisana na dzierżawę tych pomieszczeń z Urzędem Gminy. Utrzymaniem czystości i zapewnieniem środków myjących i dezynfekcyjnych zajmuje się firma zewnętrzna. W bezpośrednim sąsiedztwie dworca zlokalizowano siłownię zewnętrzną, miejsce na przechowywanie rowerów oraz parking dla samochodów. Na zewnątrz budynku dworca

ustawiono dla podróżnych ławki i stoły drewniane. Wszystkie pomieszczenia dworca i otoczenie utrzymane w bieżącej czystości.

Cmentarze- w ewidencji 37, skontrolowano 14 obiektów, przeprowadzono 14 kontroli.

Skontrolowane cmentarze są ogrodzone częściowo lub w całości, alejki na cmentarzach w większości utwardzone. Administratorzy dbają o utrzymanie bieżącej czystości. Każdy cmentarz posiada przynajmniej jeden punkt wodny. Wydzielone są miejsca składowania odpadów wyposażone w kontenery. Prowadzona jest segregacja odpadów. W trakcie przeprowadzonych w tej grupie obiektów kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zakłady pogrzebowe- w ewidencji 7 obiektów, przeprowadzono 5 kontroli.

W skontrolowanych zakładach w zakresie oceny bieżącego stanu sanitarnego stwierdzono, że na wyposażeniu dostępne są środki dezynfekcyjne o szerokim spektrum działania oraz odzież ochronna. Podpisana jest umowa na wywóz odpadów niebezpiecznych ze specjalistyczną firmą.

Obiekty sportowe- w ewidencji 18 obiektów, skontrolowano 11, przeprowadzono 11 kontroli.

- W skontrolowanej Hali Sportowej przy ul. Szymborskiej w Goczałkowicach-Zdroju stwierdzono brudne, zakurzone z ubytkami tynku ściany i sufity w hali sportowej wielofunkcyjnej; brudne, zakurzone ściany w magazynie sprzętu sportowego na parterze. Wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie nieprawidłowości do dnia 31 sierpnia 2025 r. W trakcie kontroli sprawdzającej stwierdzono wykonanie decyzji w całości. Obiekt oceniono jako dobry.
- Boisko sportowe w Suszcu- z obiektu korzystają kluby sportowe oraz Szkołka Piłkarska. W skład wchodzi 2 boiska- 1 główne z trybunami na ok. 500 miejsc siedzących i 1 boisko boczne, treningowe, trawiaste. Boiska ogrodzone w całości siatką metalową. Przy boiskach dostępne 2 ubikacje typu TOI-TOI serwisowane przez PGK w Suszcu. Zaplecze dla sportowców stanowi budynek parterowy, wolnostojący, w który wydzielono: szatnię dla gości, gospodarzy i szatnię sędziów, magazyn sprzętu sportowego, pomieszczenia gospodarcze z kotłownią, sala konferencyjno-szkoleniowa.
- Stadion Miejski w Pszczynie- obiekt całoroczny dla mieszkańców i klubów sportowych. Funkcjonuje boisko trawiaste z trybunami na 750 miejsc; nowoczesna bieżnia lekkoatletyczna z podłożem tartanowym. Dla zawodników i kibiców dostępne są kompleksy sanitarne. Przy umywalkach zapewniony dopływ bieżącej ciepłej wody oraz środki higieniczne. Teren obiektu ogrodzony, utrzymany czysto.
- Hala Sportowa w Pszczynie posiada trybuny dla kibiców z miejscami siedzącymi i stojącymi. Obiekt podłączony jest do miejskiej sieci wodociągowo-kanalizacyjnej. Zapewnione jest zaplecze sanitarne dla zawodników i kibiców, środki myjące i dezynfekcyjne.
- Powiatowy Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pszczynie- funkcjonuje sala gimnastyczna, sala szkoleniowa oraz kompleks boisk Orlik. Zapewnione toalety dopływem bieżącej, ciepłej wody.
- Amatorski Klub Sportowy „NADWIŚLAN” w Górze- dla zawodników dostępne duże boisko o nawierzchni trawiastej, w całości ogrodzone; posiada trybunę dla gości i zawodników; trybuny dla zawodników rezerwowych oraz spikerkę. Na parterze budynku dostępna: szatnia dla gości, szatnia dla zawodników, przy szatniach 5 natrysków i 2 toalety, pokój sędziowski. Obiekt oceniono jako dobry.

Obiekty kulturalno-rozrywkowe- w ewidencji 8, skontrolowano 1 obiekt, przeprowadzono 1 kontrolę.

Pszczynskie Centrum Kultury to nowo powstały obiekt, w pełni przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Jako placówka kulturalno-oświatowa, PCK oferuje bogaty program zajęć dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych. W ofercie znajdują się m.in. zajęcia plastyczne, taneczne, teatralne i językowe, a także wystawy artystyczne dedykowane najmłodszym. W budynku zainstalowano dwa dźwigi osobowe. Na parterze budynku znajduje się część warsztatowa przeznaczona na zajęcia manualne, sala widowiskowa na 498 widzów, dwie garderoby, kasa biletowa, sala kinowa dla 122 widzów, punkt informacyjny oraz kawiarnia. W okresie letnim przy Centrum Kultury funkcjonuje kino plenerowe. Goście mogą korzystać z parkingu oraz zadbanych terenów zielonych z ogrodem atrialnym, który umożliwia organizację zajęć na świeżym powietrzu. Za utrzymanie czystości w budynku odpowiada firma zewnętrzna, a odpady komunalne odbierane są przez specjalistyczną firmą z zawartą umową. Obiekt oceniono jako dobry.

Targowiska- w ewidencji 1 obiekt, skontrolowano 1, przeprowadzono 1 kontrolę.

Targowisko w Pszczynie- handel odbywa się w hali głównej, w której wydzielone są pasáže handlowe. Dla handlujących i klientów dostępne są toalety. Budynek podłączony do sieci wodociągowo-kanalizacyjnej. Ogrzewanie pomieszczeń poprzez pompę ciepła. W dniu kontroli pojemniki na odpady opróżnione.

Zakłady karne i areszty śledcze- w ewidencji 1, skontrolowano 1 obiekt, przeprowadzono 2 kontrole.

W Okręgowym Ośrodku Wychowawczym w Pszczynie- przeprowadzono kontrolę w zakresie oceny stanu higieniczno-sanitarnego. W ośrodku w dniu kontroli przebywało 27 wychowanków. Placówka jest docelowo przystosowana dla 88 chłopców. Placówka posiada trzy izby przejściowe (czwarta jest w trakcie przystosowania- trwa remont), izbę chorych, pokój wyciszeń, izbę izolacyjną, cztery pomieszczenia do prowadzenia kółek zainteresowań, sale gimnastyczną, bibliotekę z czytelną, gabinet zabiegowy z fotelem do zabiegów stomatologicznych. Na zewnątrz budynku znajduje się siłownia zewnętrzna, boisko do siatkówki, piłki nożnej, plażowej, boisko wielofunkcyjne. Obiekt oceniono jako dobry.

W ramach kontroli pobierano próbki wody na obecność bakterii Legionella Sp. Stwierdzono występowanie bakterii w instalacji wody ciepłej. W związku z przekroczeniami wydano decyzją administracyjną nakazującą wyeliminowanie bakterii z rodzaju Legionella Sp. w wodzie ciepłej. Administrator obiektu przeprowadził działania naprawcze polegające na przegrzewaniu i dezynfekcji sieci wodociągowej. Ponowne badania wody ciepłej w kierunku Legionella Sp. potwierdziły skuteczność podjętych działań. Decyzja została wykonana.

Środki transportu- w ewidencji 2 podmioty, skontrolowano 1, przeprowadzono 1 kontrolę.

Kontrola przeprowadzona w zakresie oceny bieżącego stanu sanitarnego autobusów turystycznych na terenie prywatnej posesji, działalność transportowa firmy Przewóz Osób. Kontrolą objęto dwa autobusy. Mycie autokarów i busów odbywa się na terenie miejskich myjni. Odprowadzenie nieczystości ciekłych do zbiorników bezodpływowych. W dniu kontroli stan sanitarno-porządkowy środków transportu bez zastrzeżeń. Właściciel posiada podpisaną umowę na wywóz odpadów komunalnych ze specjalistyczną firmą.

Skontrolowano 8 środków transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Skontrolowane środki transportu spełniają wymagania techniczne i sanitarne. Samochody są trwale oznakowane w sposób wskazujący na ich przeznaczenie; posiadają kabinę kierowcy odizolowaną od części przeznaczonej na umieszczenie zwłok albo szczątków ludzkich, posiadają zabezpieczenie przed przesuwaniem się trumny lub pojemnika na zwłoki albo szczątki ludzkie podczas przewozu. Wszystkie skontrolowane samochody posiadają na wyposażeniu środki do dezynfekcji powierzchni, rękawiczki jednorazowe i worki na odpady niebezpieczne.

Interwencje wpływające do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach. W 2025 r. wpłynęło 8 interwencji.

1. Studzienice- interwencja dotycząca regularnej emisji czarnego dymu z komina zakładu produkcyjnego (Fungi-Pol) w Studzienicach. Sprawę przekazano do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach oraz do wiadomości do Urzędu Miejskiego w Pszczynie.
2. Goczałkowice-Zdrój- interwencja dotycząca nieprawidłowości, zanieczyszczeń i zapachu, wystąpienia zatrucia po pobycie w Uzdrowisku Goczałkowice-Zdrój. Przeprowadzono kontrolę sanitarną przy współudziale przedstawiciela Uzdrowiska w zakresie oceny stanu sanitarnego wybranych pomieszczeń pawilonu oraz oceny procedur higienicznych. Podczas kontroli zwrócono szczególną uwagę na zapach w pokojach łóżkowych. Zapach był charakterystyczny dla stosownych środków do mycia i dezynfekcji powierzchni i urządzeń sanitarnych. Poinformowano o konieczności systematycznego i wzmożonego wietrzenia pokoi po przeprowadzeniu procesu mycia i dezynfekcji powierzchni oraz urządzeń. Wskazano, iż koniecznym jest wydłużenie przerwy pomiędzy zmianą turnusu, w celu zapewnienia prawidłowego wietrzenia pomieszczeń. Zaproponowano zmianę środków do utrzymania czystości. Interwencja bezzasadna.
3. Kobiór- interwencja dotycząca uchybień w Domu Seniora. Przeprowadzono kontrolę sanitarną w obecności właściciela obiektu. W trakcie kontroli wszystkie pomieszczenia utrzymane były we właściwym stanie sanitarnym. Pościel, prześcieradła dla podopiecznych sucha i czysta. Odzież posegregowana i przechowywana w pokojach pensjonariuszy w szafach. Pampersy przechowywane w pomieszczeniu dla opiekunek oraz w szafkach pensjonariuszy. Kratki ściekowe w kabinach natryskowych w dniu kontroli były drożne, niezanieczyszczone. Interwencja bezzasadna.
4. Suszec- interwencja na zły stan sanitarny i stosowanie toksyny botulinowej w zakładzie kosmetycznym. Przeprowadzono kontrolę sanitarną, w trakcie której nie potwierdzono nieprawidłowości. Interwencja bezzasadna.
5. Goczałkowice-Zdrój interwencja dotycząca nieprawidłowości występujących w pensjonacie. Przeprowadzono kontrolę sanitarną, w trakcie której stwierdzono w dwóch łazienkach na poddaszu odpryski farby na suficie, przy umywalkach i w kabinach natryskowych, pokruszone i z ubytkami fugi. Nieprawidłowości właściciel obiektu zobowiązał się usunąć w wyznaczonym terminie. Ponowna kontrola potwierdziła usunięcie nieprawidłowości. Odnowiono ściany i sufity w łazienkach na poddaszu. W trakcie kontroli nie zaobserwowano obecności szczurów, jak również odchodów mogących świadczyć o ich bytowaniu. Interwencja zasadna

Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i wykorzystywanej do kąpieli i rekreacji

W 2025 roku ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dokonywana była w oparciu o rozporządzenie z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Do zadań własnych gminy, zgodnie z cytowaną Ustawą należy zbiorowe zaopatrzenie w wodę. Dystrybucją wody przeznaczonej do spożycia zajmują się w poszczególnych gminach przedsiębiorstwa wodociągowe. W 2025 r. na terenie powiatu pszczyńskiego wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi dostarczało, 6 przedsiębiorstw wodociągowych.

- Pszczyzna- Przedsiębiorstwo Inżynierii Komunalnej Sp. z o.o., Pszczyzna, ul. Zdrojowa 4. Mieszkańcy zaopatrywani są w wodę pochodzenia powierzchniowego i podziemnego. Woda powierzchniowa kupowana od Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach mieszana jest z wodą pochodzenia podziemnego (kupowaną od WZD Sp. z o. o., Gardenia).

- Pawłowice- Wodociągi Pawłowice, Krzyżowice, ul. Orla 11. Mieszkańcy w całości zaopatrywani są w wodę pochodzenia podziemnego z ujęcia wody zlokalizowanych w Warszowicach oraz Golasowicach;
- Miedźna- Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Gilowice, ul. Lompy 19;
- Goczałkowice- Gmina Goczałkowice- Zdój, ul. Szkolna 13;
- Kobiór- Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. Tychy, ul. Sadowa 4;
- Suszec- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.; Suszec, ul. Ogrodowa 2. Mieszkańcy tych gmin zaopatrywani są w całości w wodę pochodzenia powierzchniowego kupowaną od Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach.

Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi monitoring jakości wody w celu oceny jej zgodności z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz analizuje możliwe zagrożenia zdrowotne wynikające z przekroczeń wartości parametrycznych i czasu ich występowania. W ramach monitoringu jakości wody PPIS w Tychach pobiera próbki do badań laboratoryjnych zgodnie z harmonogramem kontroli urzędowych oraz próbki dodatkowe wynikające z bieżących potrzeb na przykład związane z interwencjami mieszkańców.

Badania jakości wody realizowane przez przedsiębiorstwa wodociągowe w ramach kontroli wewnętrznej były zgodnie z ustalonymi rocznymi „Harmonogramami pobierania próbek wody” z częstotliwością określoną w przywołanym powyżej rozporządzeniu. Próbkę wody pobierane były głównie z punktów zlokalizowanych na sieci wodociągowej (punktów zgodności) oraz w stacjach uzdatniania wody (woda uzdatniona). Przedsiębiorstwa wodociągowe przekazują do PPIS w Tychach sprawozdania z badań, które wykonywane były w akredytowanych laboratoriach, posiadających system jakości badań wody, zatwierdzony przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Próbkę wody w ramach kontroli wewnętrznej i urzędowej badane były w laboratoriach:

- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tychach i Bielsku-Białej,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach,
- Centrum Badań i Dozoru Sp. z o.o. z siedzibą w Łędzinach,
- Wydziały Badania Wody należące do Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach odpowiednio w: Laboratorium Katowice, Laboratorium Goczałkowice, Laboratorium Maczki w Sosnowcu,
- SGS Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Pszczynie.

Jakość fizykochemiczna i mikrobiologiczna badanych próbek wody (w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej) nie budziła zastrzeżeń, w pobranych próbkach wody nie stwierdzono przekroczeń, które mogłyby zagrozić zdrowiu osób spożywających tę wodę oraz pogorszyć jej ocenę organoleptyczną dokonywaną przez konsumentów. Woda jest w pełni bezpieczna dla zdrowia czyli jest zdatna do spożycia jeśli spełnia określone wymagania zawarte w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Podstawowym kryterium, jakie powinna spełniać woda do spożycia jest brak mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz brak agresywnych właściwości korozyjnych.

W 2025 r. nie zgłoszono żadnej interwencji na złą jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie powiatu.

Pływalnie/baseny kąpielowe

W powiecie pszczyńskim znajduje się 11 obiektów:

- 3 kryte pływalnie: w Pawłowicach, Woli i Goczałkowicach-Zdroju,
- 4 baseny szkolne,
- 1 basen sezonowy w Pszczynie-Porębie,
- 3 baseny należące do kompleksów uzdrowiskowych w Goczałkowicach-Zdroju.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach za zapewnienie bezpieczeństwa kąpiących się osób jest odpowiedzialny administrator obiektu, który prowadzi kompleksową kontrolę jakości wody na pływalniach oraz odpowiada za jakość usług świadczonych w obiektach.

W 2025 r. zarządzający pływalniami wykonywali badania zgodnie z harmonogramem uzgodnionym i zatwierdzonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Tychach. Wszystkie przeprowadzone badania jakości wody na pływalniach były realizowane przez laboratoria, które posiadają akredytację Polskiego Centrum Akredytacji na wykonywanie badań odpowiadających metodykom referencyjnym analiz wody na pływalniach.

Sprawozdania z badań jakości wody na pływalniach wykonywane w ramach kontroli wewnętrznej przekazywane były do PPIS w Tychach. Zakresy i częstotliwość badań wody były zgodne z wymaganiami mikrobiologicznymi i fizykochemicznymi wody na pływalniach, w tym wody doprowadzanej na pływalnię, określonymi w zał. nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r.

W przypadku nieprawidłowych wyników badań zarządzający podejmowali działania naprawcze, a informacje o podjętych działaniach naprawczych przekazywano na bieżąco PPIS w Tychach.

Zarządzający prowadzili w sposób udokumentowany bieżącą obserwację wody na pływalni oraz wykonywali bieżące pomiary (pH, potencjał redoks, chlor wolny, chlor związany) zapisywane w odpowiednich rejestrach.

Na tej podstawie oraz na podstawie wykonanych własnych badań laboratoryjnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach wydawał zbiorczą ocenę roczną wody na pływalni. Zgodnie z cytowanym wyżej rozporządzeniem zarządzający pływalnią zamieszczali na tablicy informacyjnej aktualne komunikaty o jakości wody na pływalni oraz zbiorczą ocenę roczną wody na pływalni wydaną w 2025 r.

Kąpielisko- Ośrodek Sportów Wodnych w Łące

W dniu 05.03.2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach zaopiniował pozytywnie przedłożony projekt uchwał Rady Miejskiej w Pszczynie w sprawie wykazu kąpielisk zorganizowanych na terenie Gminy Pszczyna na 2025 r. oraz ustalenia sezonu kąpielowego w okresie od 26 czerwca do 29 sierpnia 2025 r. Organizatorem kąpieliska jest Miejski Ośrodek Rekreacji i Sportu (MORiS) w Pszczynie przy ul. Basztowej 4.

MORiS w Pszczynie w porozumieniu z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Tychach ustalił harmonogram w ramach kontroli wewnętrznej pobierania próbek wody w sezonie kąpielowym. Przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego w ramach kontroli urzędowej przeprowadzonej 23 czerwca 2025 r. upoważnieni pracownicy PPIS w Tychach dokonali oceny wizualnej kąpieliska oraz pobrali próbkę wody do badań. Na podstawie otrzymanych wyników badań laboratoryjnych oraz oceny wizualnej, PPIS w Tychach wydał orzeczenie o przydatności wody do kąpieli zgodnie z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli.

W dniu 14 lipca 2025 r. do PPIS w Tychach przekazano wyniki badań przeprowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej, na podstawie których stwierdzono nieprzydatność wody do kąpieli ze względu na ponadnormatywną ilość bakterii *Escherichia coli*. Stwierdzone zanieczyszczenie stanowiło naruszenie wymagań, określonych w załączniku nr 1 „Wymagania jakim powinna odpowiadać woda w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli-część A. Ocena jakości wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli” rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. z 2019 r. poz. 255).

W dniu 14 lipca 2025 r. wydano decyzję administracyjną o tymczasowym zakazie kąpieli z terminem natychmiastowej wykonalności oraz nakazano:

- ustalić przyczynę zanieczyszczenia wody i podjąć działania dla ochrony zdrowia ludzkiego i poprawy jakości wody,
- powiadomić osoby korzystające z kąpieliska na Ośrodku Sportów Wodnych w Łące- przy ul. Piotra Skargi 44 o braku przydatności wody do kąpieli do czasu uzyskania pozytywnych wyników badania wody,
- powiadomić Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach o wykonywanych działaniach,
- umieścić informację o zakazie kąpieli w miejscu oznaczenia kąpieliska oraz w jego pobliżu.

O zakazie kąpieli poinformowano: Burmistrza Miasta Pszczyna, administratora (MORiS) oraz umieszczono stosowną informację- komunikat na stronie internetowej PSSE w Tychach, na portalu społecznościowym Facebook oraz w serwisie kąpieliskowym Głównego Inspektora Sanitarnego.

W dniu 18 lipca 2025 r. organizator ponownie pobrał próbki wody. Dnia 21 lipca 2025 r. na podstawie przedłożonego sprawozdania z badań PPIS w Tychach wydał bieżącą ocenę jakości wody stwierdzając jej przydatność do kąpieli. Równocześnie wydał decyzję stwierdzającą wygaśnięcie decyzji o tymczasowym zakazie kąpieli. Do końca trawną sezonu kąpieliskowego na Ośrodku Sportów Wodnych w Łące woda była zdatna do kąpieli.

Organizator kąpieliska zgodnie z ustalonym harmonogramem w ramach kontroli wewnętrznej pobierał próbki wody do badań laboratoryjnych oraz dokonywał oceny wizualnej. Orzeczenia każdorazowo wysyłane były do organizatora kąpieliska oraz Burmistrza Miasta Pszczyna jak również wszelkie zmiany na bieżąco uzupełniane były w serwisie kąpieliskowym Głównego Inspektora Sanitarnego.

W oparciu o przepisy Ustawy Prawo Wodne oraz wymagania zawarte w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli, po obliczeniu percentyli w oparciu o wymagania mikrobiologiczne dla wód powierzchniowych dokonano oceny sezonowej- jakość wody uznano jako dobrą. Dokonano również klasyfikacji czteroletniej dla kąpieliska Ośrodek Sportów Wodnych przy ul. Piotra Skargi w Łące- jakość wody oceniono jako dobrą.

Zbiornik wody powierzchniowej

Na terenie powiatu znajduje się ujęcie wody powierzchniowej należące do Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach oparte na wodzie ujmowanej ze zbiornika Goczałkowice. Woda z tego zbiornika uzdatniania jest w Zakładzie Uzdatniania Wody Goczałkowice w Goczałkowicach-Zdroju. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 29 sierpnia 2019 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi- przyjęto kategorię jakości wody- A2.

Do tej kategorii zalicza się wody wymagające typowego uzdatnienia fizycznego i chemicznego, w szczególności utleniania wstępnej, koagulacji, flokulacji, dekantacji, filtracji i dezynfekcji końcowej.

Wnioski

Sprawowanie nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej przyczynia się do ciągłej poprawy warunków (jakości) świadczenia usług. Na przestrzeni ostatniego roku nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej, wyniki jednoznacznie wskazują na poprawę stanu technicznego i sanitarnego nadzorowanych obiektów oraz wysokiego poziomu świadczonych usług. Wiele podmiotów gospodarczych w swojej działalności dąży do poprawy funkcjonalności pomieszczeń, zmiany wystroju wnętrz, wyposaża swoje obiekty w nowoczesne, dobrej jakości materiały sprzęty i urządzenia, co idzie w parze z wymaganiami technicznymi i sanitarnymi określonymi w obowiązujących aktach prawnych.

We wszystkich skontrolowanych obiektach dodatkowo sprawdzano czy obowiązuje w nich zakaz palenia, czy umieszczone są znaki graficzne dotyczące zakazu palenia oraz czy zakaz ten jest przestrzegany zarówno przez pracowników jak i klientów.

4. ODDZIAŁ LABORATORYJNY

Oddział Laboratoryjny wykonuje badania i pomiary w zakresie próbek wody, próbek kału i wymazów z kału w kierunku nosicielstwa i zakażeń jelitowych, badania próbek biologicznych wskaźników kontroli skuteczności sterylizacji.

Zadania te realizowane są odpowiednio w dwóch sekcjach: Sekcji Badań Higieny Komunalnej i Środowiska (OL-KŚ) oraz Sekcji Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń (OL-B).

Laboratorium PSSE w Tychach posiada odpowiednie do zakresu wykonywanych badań pomieszczenia. Tam gdzie jest to wymagane ze względu na wpływ na ważność wyników, warunki środowiskowe są monitorowane, kontrolowane i rejestrowane zgodnie z odpowiednimi specyfikacjami lub metodykami badawczymi. Kontrola warunków środowiska polega np. na pomiarze temperatury, wilgotności, sprawdzaniu mikrobiologicznej czystości powietrza i powierzchni.

Stosowane do badań wyposażenie pomiarowe jest prawidłowo nadzorowane poprzez wzorcowanie zewnętrzne w kompetentnych akredytowanych laboratoriach wzorcujących, sprawdzanie wewnętrzne, modernizację i konserwację. W miarę potrzeb i możliwości laboratorium jest na bieżąco doposażane w nowoczesny sprzęt.

Oddział Laboratoryjny ma wdrożony i funkcjonujący system zarządzania zgodny z wymaganiami normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”.

Formalnym potwierdzeniem kompetencji laboratorium jest posiadany Certyfikat Akredytacji Nr AB 500 nadany przez organizację udzielającą uznania jakim jest Polskie Centrum Akredytacji. Obecnie Oddział Laboratoryjny pracuje w VI cyklu akredytacji.

Aktualny zakres akredytacji jest dostępny na stronie internetowej PCA: www.pca.gov.pl, w zakładce: akredytowane podmioty → laboratoria badawcze.

Oddział Laboratoryjny dąży do osiągnięcia i utrzymania wysokiego poziomu jakości wykonywanych badań i usług świadczonych klientom, który pozwala na uzyskanie ważnych dla klientów wyników, spełnienia oczekiwań i wymagań klientów, a także organów stanowiących i organizacji udzielającej uznania.

Badania wykonywane są zgodnie z ustalonymi i wyspecyfikowanymi metodami z zastosowaniem dobrej (profesjonalnej) praktyki laboratoryjnej opartej na doświadczeniu zawodowym personelu oraz bieżącym wewnętrznym i zewnętrznym potwierdzaniu ważności wyników. Działalność laboratoryjna jest zorganizowana i prowadzona w taki sposób, aby zawsze były przestrzegane prawa klientów, bezstronność i poufność wszelkich informacji oraz aby była zachowana integralność systemu zarządzania podczas planowania i wdrażania zmian. Ponadto

Oddział Laboratoryjny systematycznie na bieżąco identyfikuje i rozpatruje ryzyka oraz szanse związane z działalnością laboratoryjną.

Uzyskane wyniki badań pozwalają Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tychach na monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej powiatu, jej obiektywną ocenę oraz podejmowanie niezbędnych i właściwych działań interwencyjnych.

W 2025 r. wykonywane były badania wody dla obszaru działania PSSE w Tychach i PSSE w Katowicach oraz badania kału, wymazów z kału i skuteczności procesów sterylizacji dla obszaru działania PSSE w Tychach, PSSE w Rybniku i PSSE w Wodzisławiu Śląskim.

Sekcja	Rodzaj badań	Liczba badań	Liczba oznaczeń
Sekcja Badań Higieny Komunalnej i Środowiska	Badania próbek wody z ujęć powierzchniowych i głębinowych, sieci wodociągowej, wody przeznaczonej do kąpiel (kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpiel i baseny kąpielowe) obejmujące: PARAMETRY FIZYCZNE: barwa, mętność, odczyn (pH), potencjał redox, przewodność smak, zapach, zawiesiny PARAMETRY CHEMICZNE: jon amonowy, azotany, azotyny, Biochemiczne zapotrzebowanie tlenu, chlorki, chlor wolny i ogólny, chlor związany, glin, indeks nadmanganianowy, mangan, tlen rozpuszczony, wapń i magnez (zawartość sumaryczna) – twardość, żelazo PARAMETRY BAKTERIOLOGICZNE: Bakterie grupy coli, Escherichia coli, Clostridium perfringens łącznie ze sporami, Enterokoki, Gronkowce koagulazo-dodatnie, Legionella, ogólna liczba bakterii na agarze odżywczym, Pseudomonas aeruginosa	2871	7655
Sekcja Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń	BIEGUNKI – badanie dzieci chorych do drugiego roku życia w kierunku pałeczek Salmonella, Shigella, Yersinia, Escherichia coli z grupy: O25, O26, O44, O55, O86, O111, O114, O119, O124, O125, O126, O127, O128, O142, O157 i innych pałeczek z rzędu Enterobacterales. CHOROZY – badanie osób z objawami chorobowymi wskazującymi na zakażenie pałeczkami Salmonella, Shigella, Yersinia i Escherichia coli z grupy: O157 i innych pałeczek z rzędu Enterobacterales. OZDROWIENCY – badanie osób, u których stwierdzono obecność pałeczek Salmonella i Shigella po leczeniu oraz po ustąpieniu objawów chorobowych NOSICIELE - badanie osób bez objawów chorobowych, w organizmach których bytują i rozmnażają się pałeczki Salmonella i Shigella STYCZNOŚĆ - badanie osób bez objawów chorobowych, które pozostawały w bezpośredniej lub pośredniej styczności z osobą chorą, u której stwierdzono obecność pałeczek Salmonella i Shigella KLASYFIKACJA SZCZEPÓW - potwierdzenie biochemiczne i serologiczne, wyhodowanych przez laboratoria spoza Inspekcji Sanitarnej, szczepów Salmonella, Shigella, Escherichia coli BRANŻOWCY - badanie osób zdrowych w celu wyeliminowania nosicielstwa pałeczek Salmonella i Shigella BADANIE WSKAŹNIKÓW BIOLOGICZNYCH kontroli skuteczności sterylizacji przeprowadzanych w autoklawach (Sporal A) i sterylizatorach (Sporal S) BADANIE W KIERUNKU PASOŻYTÓW PRZEWODU POKARMOWEGO - wykrywanie i różnicowanie jaj, cyst i członów pasożytów przewodu pokarmowego w kale, jaj pasożytów przewodu pokarmowego w wymazie z fałd okołoodbytniczych oraz wykrywanie obecności w kale antygenu Giardia lamblia metodą immunochromatograficzną BADANIA WIRUSOLOGICZNE kału w kierunku rotawirusów i adenowirusów	13029	146053

Tabela nr 9. Liczba badań, liczba oznaczeń

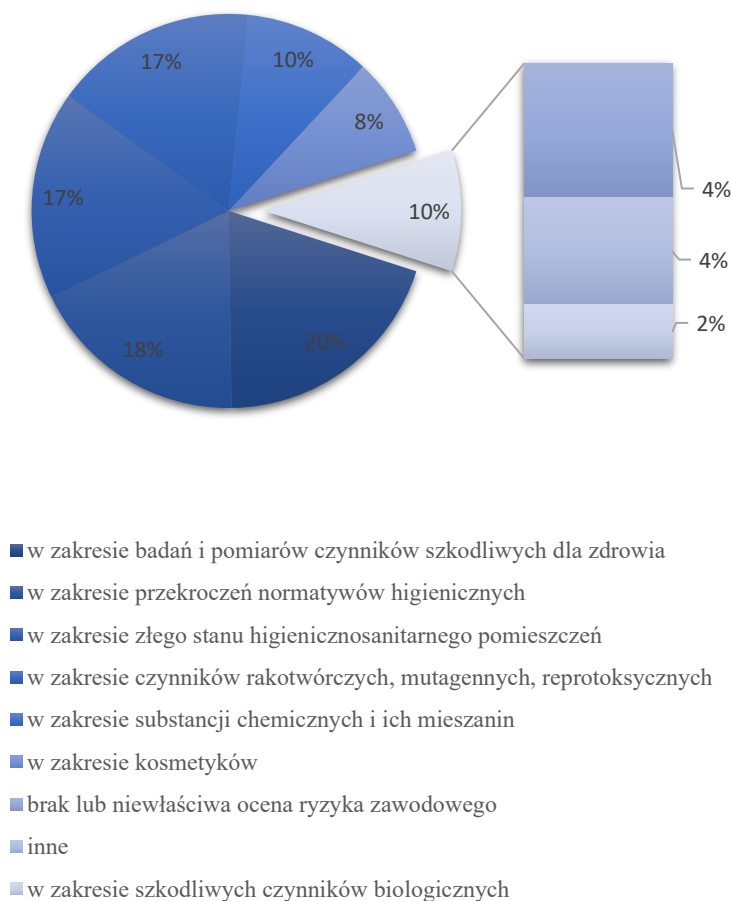
5. OCENA WARUNKÓW ZDROWOTNYCH ŚRODOWISKA PRACY, PRZESTRZEGANIA PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH SUBSTANCJI CHEMICZNYCH I ICH MIESZANIN ORAZ PRZESTRZEGANIA ZAKAZU WYTWARZANIA I WPROWADZANIA DO OBROTU ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH.

W powiecie pszczyńskim w 2025 r. nadzorem bieżącym w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy, wprowadzania do obrotu jak również stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin oraz wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych objętych było 269 podmiotów gospodarczych. W zakładach tych zatrudnionych było ogółem 15065 pracowników.

W 2025 r. przeprowadzono 134 kontrole w 90 obiektach. Podczas większości kontroli prowadzono działania edukacyjno-informacyjne. W związku ze stwierdzeniem naruszenia przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w środowisku pracy lub w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, zostało wydanych 41 decyzji dotyczących usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Decyzje zawierały 222 nakazy.

W zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi przeprowadzono 4 kontrole oraz nałożono 2 kary pieniężne w łącznej wysokości 3000 zł za nieprawidłowości dotyczące wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych.

Stwierdzone nieprawidłowości

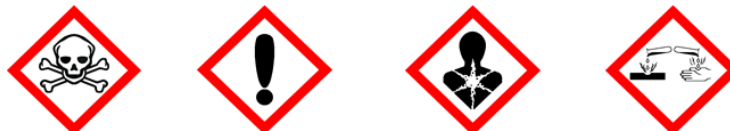
Wykres nr 10. Stwierdzone nieprawidłowości

Piktogramy określające rodzaj zagrożenia stwarzanego przez substancje chemiczne i ich mieszaniny:

Piktogramy dla zagrożeń fizykochemicznych

Piktogramy dla zagrożeń dla zdrowia

Piktogram dla zagrożenia dla środowiska

Znak ostrzegający przed zagrożeniem biologicznym:

Przykładowe znaki nakazujące stosowanie środków ochrony indywidualnej:

W 2025 r. przeprowadzono sezonowe akcje kontroli rynku, skupione na produktach biobójczych obecnych na rynku i przeznaczonych wyłącznie dla użytkownika profesjonalnego oraz produktach biobójczych stosowanych w konserwacji drewna oraz materiałów budowlanych. Przeprowadzono 2 kontrole u wprowadzających do obrotu oraz 1 kontrolę wobec udostępniającego na rynku przedmiotowe produkty biobójcze.

Czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy

W 25 zakładach pracy stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy w zakresie pyłu węgla kamiennego, pyłu niesklasyfikowanego ze względu na toksyczność, hałasu, drgań działających na organizm człowieka przez kończyny górne, czynników chemicznych: krzemionki krystalicznej frakcja respirabilna, manganu i jego związków nieorganicznych- w przeliczeniu na Mn frakcja respirabilna. W warunkach tych pracowało 3122 pracowników, w tym głównie w górnictwie węgla kamiennego.

Choroby zawodowe

W 2025 r. stwierdzono 15 chorób zawodowych w 2 zakładach pracy, w tym: 15 pylic płuc górników kopalń węgla, 1 nowotwór złośliwy powstały w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi- rak płuca.

Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

W powiecie pszczyńskim nie stwierdzono obiektów, w których są wytwarzane lub wprowadzane do obrotu środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne.

Została przeprowadzona 1 kontrola, w wyniku której nie stwierdzono nieprawidłowości w przytoczonym zakresie.

Wnioski

W kopalni węgla kamiennego występuje w środowisku pracy narażenie na pył węgla zawierający krzemionkę krystaliczną, które jest przyczyną chorób zawodowych- pylic płuc górników kopalń węgla (stwierdzanych najczęściej po zakończeniu pracy zawodowej).

W zakładach pracy często stwierdzano nieprzestrzeganie przepisów prawa w zakresie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy, w zakresie przekroczeń normatywów higienicznych oraz złego stanu higienicznosanitarnego pomieszczeń. Równie często stwierdzano nieprawidłowości dotyczące substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników i procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym.

6. OCENA STANU SANITARNEGO PLACÓWEK DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2025 r. w ewidencji znajdowało się 125 placówek nauczania i wychowania z powiatu pszczyńskiego. Obiekty objęte stałym nadzorem sanitarnym to przede wszystkim szkoły podstawowe, żłobki, przedszkola, placówki pracy pozaszkolnej i inne. Przeprowadzono 63 kontrole bieżącego stanu sanitarno-higienicznego. Kontrole, które wykazywały nieprawidłowości kończyły się wszczęciem postępowania administracyjnego lub wydaniem zaleceń pokontrolnych. Nieprawidłowości dotyczyły w szczególności:

- złego stanu technicznego sal lekcyjnych oraz innych pomieszczeń przeznaczonych do pobytu dzieci i młodzieży,
- stanu technicznego toalet, w tym sprawności technicznej armatury.

Kontrole, które wykazywały nieprawidłowości kończyły się wydaniem zaleceń pokontrolnych. W 2025 r. wydano 3 decyzje administracyjne dotyczące nieprawidłowego stanu technicznego placówek, 3 decyzje płańnicze oraz wystosowano 2 decyzje zmieniające termin nałożonych na stronę obowiązków.

Rodzaj placówki oświatowej	Liczba
Żłobki i kluby dziecięce	15
Przedszkola i punkty przedszkolne	36
Szkoły Podstawowe	23
Licea Ogólnokształcące	3
Zespoły Szkół (w tym specjalne)	25
Okręgowy Ośrodek Wychowawczy- szkoła	1
Placówki wsparcia dziennego	5
Placówki wychowania pozaszkolnego	17

Tabela nr 10. Placówki objęte nadzorem

Stan sanitarny opracowano na podstawie analizy wyników uzyskanych podczas prowadzenia bieżącego nadzoru nad placówkami, zwracając szczególną uwagę na zapewnienie właściwych warunków higieniczno-zdrowotnych i bezpieczeństwa pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach.

Przedmiotem czynności prowadzonych w placówkach nauczania i wychowania był:

- nadzór nad warunkami do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach, nad stanem technicznym boisk szkolnych oraz placów zabaw w przedszkolach,
- ocena warunków do utrzymania higieny osobistej przez dzieci i młodzież,
- ocena warunków realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami,
- nadzór nad przechowywaniem i stosowaniem niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin w szkołach,
- ocena dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii,
- ocena warunków prowadzenia dożywiania dzieci i młodzieży,
- ocena sytuacji w zakresie posiadania przez placówki certyfikatów zgodności z Polską Normą na meble edukacyjne i sprzęt sportowy,
- ocena procesu nauczania-uczenia się w szkołach podstawowych,
- ocena organizacji i przebiegu akcji wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży.

Żłobki

Szczególną uwagę poświęcono placówkom przeznaczonym dla najmłodszych dzieci, które zapewniają opiekę w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych, gwarantują właściwą opiekę pielęgnacyjną oraz edukacyjną. Prowadzą zajęcia zabawowe z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka oraz zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i edukacyjne, uwzględniające rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwy do wieku.

Opiekę najmłodszym zapewniono łącznie w 15 placówkach. Skontrolowano 9 żłobków, w których przebywało 355 dzieci. Stan techniczny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń. Nie stwierdzono zaniedbań sanitarno-technicznych, a warunki do utrzymania higieny oceniono jako prawidłowe, wszystkie placówki posiadały dostęp do bieżącej, ciepłej wody oraz były wyposażone w środki do utrzymania higieny osobistej. W 2025 r. wydano 5 decyzji określających maksymalną liczbę dzieci w żłobku.

Przedszkola

Wychowanie przedszkolne obejmuje dzieci od początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 3 lata, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat. Wychowanie przedszkolne jest realizowane w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz w innych formach wychowania przedszkolnego. W 2025 r. w ewidencji znajdowało się 36 przedszkoli. Skontrolowano 15 placówek, do których zapisanych było 2229 dzieci. Przedszkola funkcjonują w budynkach przystosowanych do tego celu. Pomieszczenia przeznaczone na pobyt dzieci utrzymane były w należytej czystości i porządku. Przyległe tereny placów zabaw były ogrodzone i utrzymane w czystości. Przedmiotem kontroli terenów rekreacyjnych i placów zabaw był stan sanitarno-techniczny urządzeń, w tym posiadanie certyfikatów zgodności z normami, sposób zabezpieczenia miejsc zabaw dzieci, umieszczanie czytelnych i kompletnych regulaminów oraz posiadanie harmonogramów napraw i kontroli. Szczególną uwagę zwracano na częstotliwość wymiany piasku oraz zabezpieczenie piaskownic przed zanieczyszczeniem.

Szkoły

W 2025 r. w ewidencji znajdowały się: 23 szkoły podstawowe, 25 zespołów szkół oraz 2 licea ogólnokształcące. Skontrolowano 38 szkół przeprowadzając w nich łącznie 60 kontroli sanitarnych.

Budynki szkół przystosowane są do potrzeb użytkowników, a ich stan sanitarno-higieniczny oceniono jako dobry. Co roku w tych placówkach przeprowadzane są bieżące prace remontowe, poprawiane są warunki pracy/nauki uczniów. W większości szkoły prowadzą zajęcia lekcyjne w systemie jednodzianowym. Zajęcia odbywające się w szkołach w systemie dwuzmianowym dotyczą głównie klas I – III szkół podstawowych. Wszystkie nadzorowane placówki posiadają podłączenie do sieci wodociągowej, 6 placówek posiada zbiornik bezodpływowy (szambo). Ważnym czynnikiem warunkującym prawidłowy rozwój i zdrowie ucznia jest organizacja zajęć wychowania fizycznego. W trakcie kontroli bloków sportowych szczególną uwagę zwracano na problem niewykorzystywania umywalni i natrysków po planowych zajęciach wychowania fizycznego.

Warunki do utrzymania higieny osobistej

W większości skontrolowanych szkół zapewniono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej, zapewniono dostęp do bieżącej ciepłej wody, mydła w dozownikach, suszarek do rąk bądź ręczników jednorazowych, papieru toaletowego w kabinach ustępowych lub w ich obrębie. Ponadto w 4 skontrolowanych placówkach stwierdzono brak zachowania standardów dostępności do urządzeń sanitarnych (zbyt mała ilość oczek ustępowych lub umywalk do rąk względem ilości uczniów w szkole z podziałem na dziewczęta i chłopców).

Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi

W 2025 r. prowadzono nadzór nad warunkami w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w szkołach. We wszystkich skontrolowanych szkołach substancje chemiczne i ich mieszaniny oznakowane były w sposób widoczny, umożliwiający ich identyfikację oraz posiadały wymagane karty charakterystyk. W pracowniach chemicznych znajdowały się również aktualne spisy przechowywanych substancji chemicznych. Zmniejszyła się ilość posiadanych przez szkoły substancji chemicznych na rzecz wykorzystywania podczas zajęć form wizualnych (programy multimedialne.)

Dożywianie dzieci i młodzieży

Pierwsze lata życia są pod kątem żywienia bardzo ważne z dwóch powodów: to okres największego wzrostu i rozwoju organizmu, ale także czas, w którym kształtują się późniejsze upodobania i nawyki żywieniowe. Odpowiednie odżywianie wpływa na zdolności poznawcze, koncentrację, a także zdolności uczenia się.

Prowadzono ocenę dożywiania dzieci i młodzieży szkolnej. Na terenie powiatu pszczyńskiego 31 szkół prowadziło dożywianie w formie posiłków jedno lub dwudaniowych, z których korzystało 7627 uczniów.

Ocena dostosowania mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu dzieci

Ergonomia stanowiska pracy uczniów jest bardzo ważna. Każde nieodpowiednie dobranie mebli ma ujemny wpływ na zdrowie dzieci i młodzieży, wyniszczając układ mięśniowo-kostny, powodując zbyt duże zmęczenie i skrzywienie kręgosłupa. Stanowiska pracy, z których dzieci i uczniowie korzystają przez znaczną część dnia w szkole ma istotny wpływ na kształtowanie prawidłowej postawy. Ergonomiczne stanowisko pracy ucznia podlega wymaganiom określonym w Polskiej Normie:

Wzrost dziecka w mm	Wysokość podkolanowa w mm	Wysokość płyty roboczej w mm	Wysokość siedziska w mm	Numer mebli	Kolor (kolor stelaża)
800-950	200-250	400	210	0	Biały
930-1160	250-280	460	260	1	Pomarańczowy
1080-1210	280-315	530	310	2	Fioletowy
1190-1420	315-355	590	350	3	Żółty
1330-1590	355-405	640	380	4	Czerwony
1460-1765	405-435	710	430	5	Zielony
1590-1880	435-485	760	460	6	Niebieski
1740-2070	485+	820	510	7	Brązowy

Tabela nr 11. Dobór mebli szkolnych do wzrostu ucznia

W 2025 r. dokonano oceny dostosowania mebli szkolnych/przedszkolnych do wzrostu uczniów/dzieci. Pomiary przeprowadzono w 2 przedszkolach, 1 szkole podstawowej, 5 zespołach szkolno-przedszkolnych. Pomiarami objęto 17 grup przedszkolnych, w których zmierzono 286 dzieci- z czego 162 dzieci korzysta z mebli niedostosowanych do swojego wzrostu oraz 37 klas szkoły podstawowej, w których zmierzono 610 uczniów- z czego 227 uczniów siedziało w niedostosowanych do swojego wzrostu meblach szkolnych. W wyniku stwierdzonych uchybień w powyższym zakresie dyrektorów placówek zobowiązano do wdrożenia działań naprawczych, w tym przeprowadzenia działań edukacyjnych skierowanych do uczniów i nauczycieli.

Badania w zakresie obciążenia uczniów ciężarem tornistrów/plecaków

Zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego waga tornistra nie powinna przekraczać 15% masy ciała ucznia. Nadmierna waga tornistra może powodować nasilenie bólów pleców, ma wpływ na zmniejszenie pojemności płuc, może sprzyjać nieprawidłowej statyce ciała i w efekcie skrzywieniom kręgosłupa, problemom z kolanami oraz zniekształceniom w budowie stóp.

W 2025 r. pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Tychach przeprowadzili badania obciążenia uczniów ciężarem tornistrów/plecaków. Badaniu zostali poddani uczniowie 2 szkół podstawowych, w której badaniem objęto uczniów z 19 oddziałów. Zważono 341 tornistrów/plecaków, z czego 32 przekraczało 15% masy ciała. Analiza przeprowadzonych badań wykazała przekroczenie dopuszczalnej wagi tornistra w 16 oddziałach.

Badania miały na celu oszacowanie skali istniejącego problemu dotyczącego zbyt ciężkich tornistrów i ustalenie rzeczywistego obciążenia uczniów szkół podstawowych.

Wszystkie placówki, w których przeprowadzono ważenie otrzymały pisemną analizę wyników z zaleceniami dla rodziców i nauczycieli.

Profilaktyczne opieka zdrowotna w szkołach

Podczas kontroli w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej zwracano szczególną uwagę na to, czy gabinet spełniał wymogi dotyczące: wymaganej powierzchni, zapewnienia dostępu do ciepłej wody oraz mydła w płynie, ręczników jednorazowego użytku, zabezpieczenia przed zawilgoceniem ścian przy umywalkach, stosowanych materiałów wykończeniowych ścian i podłóg pomieszczeń (umożliwiających mycie i dezynfekcję powierzchni). W trakcie sprawowanego nadzoru bieżącego nad gabinetami opieki zdrowotnej stwierdzono, iż wszystkie gabinety funkcjonowały zgodnie z wymogami technicznymi. Gabinety utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-technicznym i wyposażone w niezbędny sprzęt medyczny. Nie stwierdzono niewłaściwego stanu sanitarnego w żadnym z kontrolowanych gabinetów.

Warunki wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2025 r. zimowy i letni wypoczynek dla dzieci i młodzieży zorganizowany był w formie wyjazdowej jak i w miejscu zamieszkania. Przeprowadzono 38 kontroli stanu sanitarnego placówek organizujących wypoczynek.

Podczas kontroli szczególną uwagę zwracano m.in. na:

- stan sanitarno-techniczny budynków i pomieszczeń,
- liczbę i stan techniczny urządzeń sanitarnych,
- zapewnienie środków do utrzymania higieny osobistej,
- stan sanitarny pomieszczeń przeznaczonych do użytkowania przez uczestników wypoczynku.

W trakcie trwającego wypoczynku letniego, na którym przebywało 2014 uczestników skontrolowano 22 turnusy wypoczynku organizowanego w miejscu zamieszkania, 1 turnus wypoczynku w formie wyjazdowej oraz 4 turnusy wypoczynku pod namiotami. Podczas trwającego wypoczynku zimowego, z którego korzystało 463 uczestników, skontrolowano 10 turnusów wypoczynku organizowanego w miejscu zamieszkania oraz 1 turnus wypoczynku w formie wyjazdowej.

Przebieg wypoczynku na terenie działania PPIS w Tychach odbywał się we właściwych warunkach, gwarantujących higieniczny i bezpieczny pobyt dzieci i młodzieży, nie odnotowano rażących uchybień sanitarnych oraz przypadków chorób zakaźnych i zatruc pokarmowych.

Wnioski

Prowadzony nadzór w roku 2025 pozwala stwierdzić, iż stan techniczny obiektów utrzymuje się na podobnym poziomie jak w latach ubiegłych. Decyzje wydane na nieprawidłowości realizowane są sukcesywnie. Z przeprowadzonych pomiarów mebli szkolnych i przedszkolnych wynika małe zainteresowanie ze strony wychowawców/nauczycieli w kwestii właściwego wyboru stanowiska pracy ucznia (odpowiedni rozmiar mebla do wzrostu ucznia). W związku z powyższym istnieje konieczność prowadzenia działań edukacyjnych wśród dyrektorów i kadry pedagogicznej placówek zmierzających do podniesienia świadomości w tym zakresie. W związku ze zwiększającą się liczbą zgłoszeń przypadków zawalenia i zagnidzenia w placówkach oświatowo-wychowawczych istnieje konieczność prowadzenia działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie przeciwdziałania szerzeniu się chorób pasożytniczych.

7. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zadania wykonywane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego podejmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i mają charakter prewencyjny, zmierzający do zapewnienia właściwego stanu sanitarno-higienicznego w projektowanych i realizowanych obiektach, a także ochrony zdrowia ludzi przebywających w sąsiedztwie planowanych przedsięwzięć.

Podstawę działalności inwestycyjnej stanowi planowanie przestrzenne, które ma za zadanie realizować zasadę ładu przestrzennego, zrównoważonego rozwoju, a także wprowadzać rozwiązania mające na celu ochronę środowiska, w tym zdrowia ludzi. W 2025r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zaopiniował 3 projekty planów zagospodarowania przestrzennego oraz 5 planów ogólnych opracowany dla terenów położonych w powiecie pszczyńskim. W przypadku 5 planów uznano za zasadne odstępnie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Dążono do takiego kształtowania struktury przestrzennej oraz przeznaczenia terenów, aby w sposób racjonalny i zrównoważony godzić interesy i potrzeby rozwojowe gminy i jej mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych z wymogami ochrony środowiska i zdrowia ludzi. Dodatkowo dla terenów, które nie są objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wydano 449 postanowień dotyczących projektów decyzji o warunkach zabudowy. Odrębną kwestię w działaniach zmierzających do poprawy stanu sanitarno-higienicznego stanowi opiniowanie i określanie warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W roku 2025 organy administracji prowadzące postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko zasięgały opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach co do potrzeby przeprowadzenia takiej oceny dla 13 przedsięwzięć. Po przeanalizowaniu rodzaju i charakterystyki przedsięwzięcia, jego usytuowania oraz rodzaju i skali możliwego oddziaływania w 2 przypadkach wyrażono opinię o potrzebie przeprowadzenia takiego postępowania określając jednocześnie zakres raportu. Przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach organy administracji zwróciły się o zaopiniowanie warunków realizacji dla 2 przedsięwzięć – budowa wytwórni emulsji asfaltowych i asfaltów modyfikowanych oraz rozbudowa stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Przy jego uzgadnianiu zwracano uwagę na konieczność zapewnienia ludziom, przebywającym w sąsiedztwie inwestycji, odpowiednich warunków życia poprzez m.in.: zabezpieczenie przed występującą uciążliwością hałasu, zabezpieczenie przed wpływem zanieczyszczenia powietrza

oraz wód powierzchniowych i podziemnych, jak i właściwą gospodarką odpadami na etapie ich realizacji, eksploatacji oraz likwidacji.

Ważną rolę w zapewnieniu zdrowia publicznego odgrywa prawidłowe zaprojektowanie obiektu budowlanego, a także jego wykonanie. Przy uzgadnianiu dokumentacji projektowych sprawdzano czy dla planowanego zakresu i programu funkcjonowania obiektu zostaną spełnione wymagania określone w przepisach szczegółowych oraz wszystkich mających zastosowanie przepisach i normach wynikających z prawa budowlanego.

W roku ubiegłym uzgodniono 10 projektów architektoniczno-budowlanych, które dotyczyły m.in. żłobka, szkoły, budynków usługowych, budynku pensjonatu, rozbudowy cmentarza. Przy uzgadnianiu dokumentacji projektowych oceniano rozwiązania proponowane przez projektantów w aspekcie zagwarantowania odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych w miejscach pobytu ludzi poprzez zastosowanie m.in. prawidłowej funkcji oraz warunków techniczno-użytkowych pomieszczeń, właściwych pod względem zdrowotnym materiałów budowlanych, właściwego oświetlenia oraz prawidłowej wymiany powietrza w projektowanych pomieszczeniach.

W roku 2025 na terenie powiatu pszczyńskiego dokonano ogółem 52 odbiorów obiektów zgłoszonych przez inwestorów w myśl art. 56 ustawy prawo budowlane lub ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wśród odbieranych obiektów znalazły się: sklepy spożywcze, lokale gastronomiczne, żłobek, rozbudowa szkoły, przychodnia weterynaryjna oraz obiekty biurowe, magazynowe i produkcyjne.

Czynności odbiorowe mają na celu zapewnienie, aby nowy obiekt został przekazany do użytkowania w stanie zapewniającym możliwość utrzymywania w nim właściwego stanu sanitarno-higienicznego tj. prawidłowego układu funkcjonalnego, właściwej wymiany powietrza, właściwego oświetlenia, wody o parametrach odpowiadających jakości wody do spożycia, prawidłowej gospodarki ściekami i odpadami.

Stwierdzić należy, że część obiektów, których zakończenie realizacji zostało zgłoszone nie spełniało wszystkich wymagań z zakresu wymagań sanitarno-higienicznych. Często obiekty nie były przygotowane do odbioru z uwagi na trwające w nich prace budowlano-wykończeniowe.

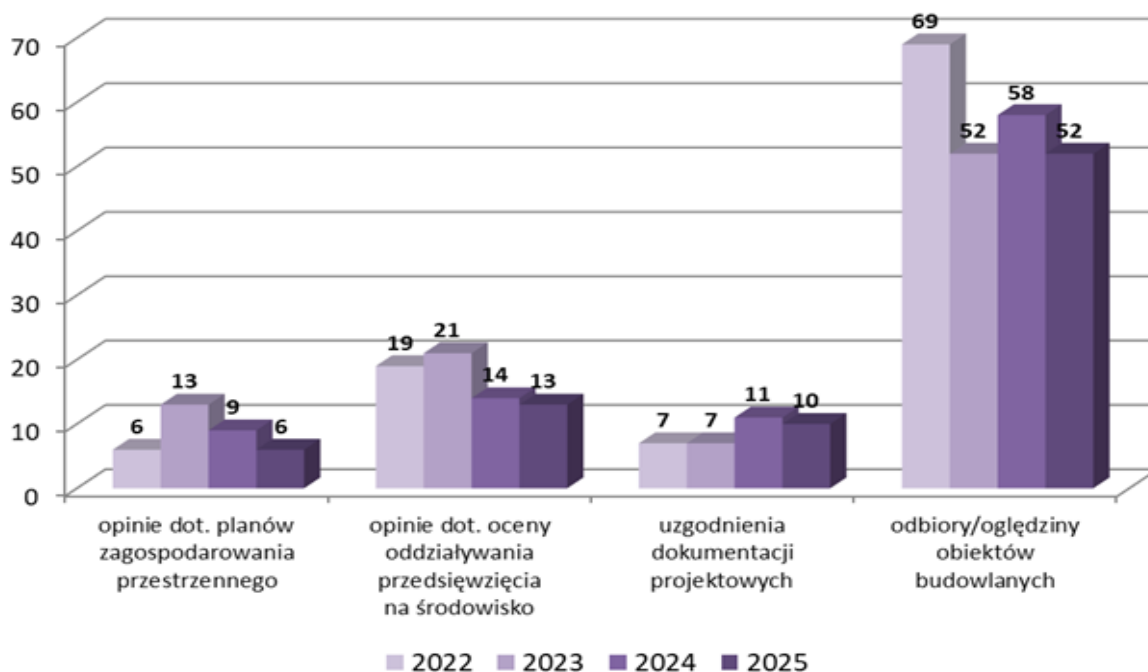
Niejednokrotnie wydanie pozytywnej opinii możliwe było dopiero po wyeliminowaniu przez inwestorów nieprawidłowości i uchybień stwierdzanych w trakcie oględzin obiektów.

Prowadzone były również działania informacyjno-edukacyjne dotyczące prawidłowego utrzymania systemów wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej i klimatyzacji, instalacji wodociągowej oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych w obiektach budowlanych.

Po dokonaniu odbioru nadzór nad obiektem przejmują właściwa sekcja nadzoru bieżącego.

Opinie dot. planów zagospodarowania przestrzennego	6
Opinie dot. oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	13
Uzgodnienia dokumentacji projektowych	10
Odbiory/oględziny obiektów budowlanych	52

Tabela nr 12. Zestawienie liczbowe działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w roku 2025

Wykres nr 11. Działalność pionu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w latach 2022 – 2025

Wnioski

Rola zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w Państwowej Inspekcji Sanitarnej, choć różni się od działań innych komórek jest bardzo ważna. Zadania wykonywane w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego mają charakter profilaktyczny, zmierzający do ochrony zdrowia ludzi przebywających w obszarze i sąsiedztwie planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych. Polegają one na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesach planowania, projektowania i realizacji różnego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych. Uzgadniając planowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko egzekwowano rozwiązania, zapewniające bezpieczeństwo zdrowotne i właściwe warunki życia ludzi znajdujących się w ich sąsiedztwie.

Ważną rolę w zapewnieniu zdrowia publicznego odgrywa także prawidłowe zaprojektowanie i wykonanie obiektów budowlanych. Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach, w tym zakresie, obejmowały uzgadnianie dokumentacji projektowych obiektów budowlanych oraz odbiory obiektów zrealizowanych, poprzez egzekwowanie rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo zarówno pracowników, jak i ludzi korzystających ze świadczonych usług.

8. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO-ZDROWOTNA

W roku 2025 Sekcja Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej w dużej mierze skupiała się na propagowaniu kampanii informacyjnych, realizacji warsztatów i prelekcji na temat zdrowego odżywiania, aktywności fizycznej, unikania używek. Opracowywano materiały edukacyjne celem zamieszczania w mediach społecznościowych. Dużą uwagę poświęcono tematyce szczepień ochronnych, co wynika z ich kluczowej roli w zapobieganiu chorobom zakaźnym oraz z faktu, że stały się one przedmiotem intensywnej debaty publicznej i społecznej w ostatnich latach.

Realizowano i koordynowano 12 programów edukacyjnych skierowanych do różnych grup odbiorców- od przedszkoli do szkół ponadpodstawowych. Odbiorcami tych działań byli zarówno uczniowie, dzieci oraz ich rodzice i opiekunowie.

W roku 2025 dyrektorom przedszkoli i szkół przedstawiono ofertę programową (tabela nr 13).

RODZAJ PLACÓWKI	TYTUŁ PROGRAMU	OPIS PROGRAMU
Przedszkole	Czyste powietrze wokół nas	program antytytoniowej edukacji zdrowotnej
	Klub Zdrowego Przedszkolaka	promowanie zdrowego stylu życia
	Skąd się biorą produkty ekologiczne	zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych
Szkoła podstawowa	Bieg po zdrowie	program antytytoniowej edukacji zdrowotnej skierowany do uczniów IV klas
	Smak życia czyli debata o dopalaczach	dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat nowych substancji psychoaktywnych i zagrożeń wynikających z ich zażywania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami
	Trzymaj Formę!	edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki
	Zdrowie i emocje - skrzynka z narzędziami	profilaktyka uzależnień, rozwijanie prozdrowotnych postaw i zachowań oraz umiejętności regulacji emocji
Szkoła ponadpodstawowa	ARS, czyli jak dbać o miłość?	ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie
	Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS	ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, wzrost poziomu wiedzy nt. HIV/AIDS
	Podstępne WZW	upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C
	Wybierz Życie – Pierwszy Krok	poprawa świadomości uczniów w zakresie profilaktyki wirusa HPV i raka szyjki macicy
	Znamie! Znam je?	upowszechnienie wiedzy o nowotworach złośliwych i kształtowanie prozdrowotnych zachowań

Tabela nr 13. Interwencje programowe realizowane przez PSSE w Tychach

Poza działalnością programową realizowano działania nieprogramowe, takie jak akcje prozdrowotne i kampanie. Akcje profilaktyczne skutecznie zwiększają wiedzę na temat znaczenia szczepień ochronnych, zasad higieny, zagrożeń wynikających ze szkodliwości palenia i używania środków psychoaktywnych. Działania nieprogramowe, które skierowano do ogółu społeczeństwa prezentuje tabela nr 14. Przedsięwzięcia tego typu realizowane były poprzez udostępnianie materiałów graficznych w mediach społecznościowych PSSE w Tychach oraz prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnych w różnego typu podmiotach m.in. przychodniach, aptekach, szkołach rodzenia. Aktywna promocja akcji odbywała się poprzez organizację stoisk profilaktycznych, a także prowadzenie warsztatów i pogadanek.

RODZAJ INTERWENCJI	NAZWA DZIAŁANIA
KAMPANIA	EFSA: PlantHealth4Life, #Safe2EatEu
	Kampania społeczna dot. szczepień ochronnych przeciw HPV
	Mamo, Tato pamiętajcie o moich szczepieniach
	Zaszczep w sobie chęć szczepienia
	Zwykły kaszel czy objaw gruźlicy? Sprawdź!
AKCJA	Bezpieczne ferie 2025
	Bezpieczne wakacje 2025
	Profilaktyka zatruć grzybami („Bezpieczne grzybobranie”)
	Lekki tornister
	Łap słońce z głową
	profilaktyka szkodliwości palenia tytoniu, w tym „Światowy Dzień bez Tytoniu”, „Światowy Dzień Rzucania Palenia”,
	Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy, #Lekcja kleszczoochrony
	Nowe narkotyki – Nowe zagrożenia
	profilaktyka grypy
	profilaktyka wszawicy
	Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach/ Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach
	Światowy Dzień Zdrowia
	Wirusoochrona
	#Wybierz zdrowie
	„Jedno szczepienie – podwójna ochrona”

Tabela nr 14. Interwencje nieprogramowe realizowane przez PSSE w Tychach

W ciągu roku realizowano następujące działania promocyjno-edukacyjne:

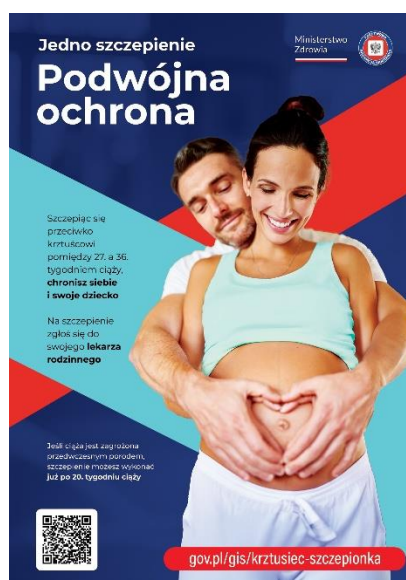
„Bezpieczne Ferie 2025”

W okresie ferii zimowych na terenie województwa śląskiego realizowana była akcja „Bezpieczne Ferie 2025”. W dniu 21 lutego edukowano uczestników półkolonii organizowanych przez dyrekcję Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Miedźnej. Podczas warsztatów przypomniano podstawowe zasady bezpieczeństwa związane z zimową aktywnością, tak aby czas ferii przebiegł bez wypadku, kontuzji czy przeziębienia. Edukowano w zakresie dostosowania ubioru do panującej pogody, zasad bezpiecznej zabawy zimą, higieny osobistej. Uczestnikom zaproponowano udział w grze ph. „ścieżka zdrowia”, podczas której wykonywali ćwiczenia ruchowe. Mieli również okazję poznać m.in. „talerz zdrowia”, numery alarmowe, zasady bezpiecznego wypoczynku poprzez rozwiązywanie tematycznych zadań. Na zakończenie dzieci otrzymały broszury wydane przez Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

„Jedno szczepienie- podwójna ochrona”

W trosce o zdrowie kobiet i dzieci zorganizowano spotkanie online Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach z przedstawicielami lokalnych mediów. Dotyczyło ono nagłośnienia akcji bezpłatnych szczepień przeciw krztuścowi dla kobiet w ciąży. PPIS w Tychach przedstawił rosnące dane statystyczne zachorowań, drogi zakażenia oraz towarzyszące objawy. Podkreślił, że szczególną grupą narażoną na zachorowanie są noworodki i niemowlęta, stąd apel do kobiet w ciąży, by skorzystały z możliwości bezpłatnego szczepienia przeciw krztuścowi. Uczestników spotkania poproszono o nagłośnienie akcji w lokalnych mediach: portalach internetowych, prasie. Ponadto podjęto działania profilaktyczne poprzez oplakatowanie aptek, szkół rodzenia oraz podmiotów leczniczych.

Akcja „Bezpieczne wakacje”

Dnia 25 czerwca na terenie Ośrodka Sportów Wodnych w Łące odbyła się inauguracja wojewódzkiej akcji „Bezpieczne Wakacje 2025”. Wydarzenie rozpoczęło się briefngiem prasowym z udziałem Wojewody Śląskiego. Jego celem było zwiększenie świadomości na temat bezpiecznego wypoczynku i promowanie odpowiedzialnych zachowań, szczególnie nad wodą i w górach. Służby mundurowe i instytucje prowadziły pokazy, instruktaże, poradnictwo. Sekcja Promocji Zdrowia zorganizowała stoisko, na którym promowano bezpieczne wakacje, ochronę

przed słońcem i kleszczami. Z uczestnikami rozmawiano nt. zdrowego stylu życia oraz używek. Dzieci wzięły udział w grze terenowej ph. „Ścieżka zdrowia” oraz w rebusach i minikonkursach.

W ramach akcji „Bezpieczne wakacje” dnia 30 lipca edukowano dzieci uczestniczące w półkoloniach organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury w Suszcu. Podjęta tematyka dotyczyła profilaktyki chorób odkleszczowych. Omówiono miejsca żerowania kleszczy, sposoby ochrony, choroby przez nie przenoszone oraz postępowanie po wkłuciu. Uczestnicy byli zainteresowani eksponatami kleszczy prezentowanymi podczas spotkania. Dzieci wzięły również udział w grze plenerowej ph. „Ścieżka zdrowia”, gdzie wykonywały zadania ruchowe oraz rozwiązywały zagadki profilaktyczne. Z ciekawością wysłuchały pogadanki nt. bezpiecznych wakacji i z chęcią dzieliły się swoimi doświadczeniami dot. kontaktu z kleszczami ich samych lub członków rodziny, a także zwierząt domowych. Podobne zajęcia odbyły się w Pszczyńskim Centrum Kultury dnia 4 sierpnia.

Pod koniec wakacji przeprowadzono warsztaty podczas półkolonii w Gajówce Osowiec w Piasku. Z uwagi na zbliżający się rok szkolny z dziećmi omówiono tematykę dot. akcji „Lekkiego tornistra” tj. jego dobór, kontrolowanie zawartości oraz rozsądne pakowanie. Omówiono również zagrożenia dotyczące ochrony przed kleszczami, promieniowania słonecznego, bezpiecznego grzybobrania. Aby wprowadzić element aktywności fizycznej uczestnikom zaproponowano zabawę się na świeżym powietrzu ph. „Ścieżka zdrowia”, która okazała się doskonałym narzędziem służącym do usystematyzowania wiedzy nabytej podczas części teoretycznej.

„Jesień bez infekcji”

Celem kampanii „Jesień bez infekcji” była promocja szczepień ochronnych wśród osób najbardziej narażonych na powikłania po przebytej chorobie- seniorów, kobiet w ciąży, a także ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem pracowników i pracodawców. Akcja pozwoliła zbudować świadomość zdrowotną i zadbać o odporność na choroby nasilające się w sezonie jesienno-zimowym (grypa, covid-19, RSV, krztusiec, pneumokoki). W ramach kampanii rozdysponowano materiały do podmiotów leczniczych, aptek realizujących szczepienia ochronne, szkół rodzenia oraz instytucji senioralnych znajdujących się na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach. Ogólnopolską kampanię promowano wśród członków Klubu Seniora w Suszcu. Zapoznano ich z tematem szczepień- najskuteczniejszym sposobem zapobiegania ciężkim przebiegom chorób zakaźnych.

„Warto wiedzieć o HIV i AIDS”

W ramach obchodów „Światowego Dnia AIDS” realizowano wojewódzką akcję pt. „Warto wiedzieć o HIV i AIDS”. W działania włączyło się 17 szkół ponadpodstawowych z terenu nadzorowanego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach. Dla młodzieży zostały zorganizowane zajęcia profilaktyczne przeprowadzone przez nauczycieli, pedagogów, psychologów i pielęgniarki. Edukacją objęto 2427 uczniów. W ramach tej inicjatywy w szkołach odbywały się konkursy, pogadanki, tworzone tematyczne plakaty i gazetki.

Warsztaty edukacyjne

Na zaproszenie pedagoga w Szkole Podstawowej nr 3 im. Jana Pawła II w Pszczynie odbyło się spotkanie edukacyjne przeprowadzone przez pracowników Promocji Zdrowia z uczniami klas VII. Uczestnikom omówiono problematykę mechanizmu uzależnień, przytoczono autentyczne przykłady dot. zrujnowania zdrowia i życia przez osoby uzależnione, omówiono również czynniki chroniące przed siłami nałogu, w tym budowanie dobrych relacji. Na koniec uczniowie wykonali ćwiczenia z użyciem alko- i narkogogli.

W dniu 1 września pracownicy Sekcji Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej mieli przyjemność spotkać się z uczestnikami Forum Seniorów Powiatu Pszczyńskiego, aby przypomnieć zasady bezpiecznego grzybobrania oraz przekazać praktyczne informacje na temat ochrony przed kleszczami.

We wrześniu edukowano uczniów klasy trzeciej Szkoły Podstawowej nr 6 im. ks. Jana Twardowskiego w Pszczynie, którzy brali udział w „Ścieżce zdrowia”, gdzie wykonywali ćwiczenia ruchowe. Mieli również okazję poznać zasady bezpiecznego grzybobrania podczas gry edukacyjnej pt. „Zgadnij jaki to grzyb?”. Podczas krótkiej prelekcji uczniów zapoznano z zasadami prawidłowego pakowania oraz noszenia plecaka szkolnego. Dla klas ósmych przygotowano warsztaty dot. zagrożeń związanych ze szkodliwością używania substancji psychoaktywnych. Uczniów zapoznano z działaniem uzależnienia, konsekwencjami zdrowotnymi

wynikającymi z przyjmowania środków psychoaktywnych oraz omówiono czynniki chroniące przed wchodzeniem w zachowania ryzykowne.

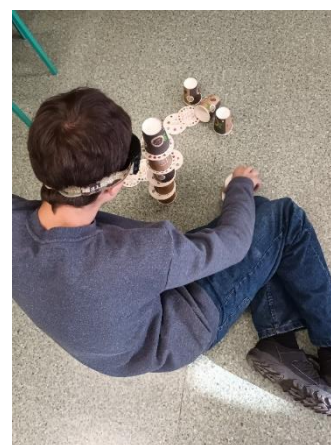

W ramach profilaktyki wad postawy Sekcja Promocji Zdrowia wraz z pracownikami Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży przeprowadziła akcję ważenia tornistrów połączoną z edukacją uczniów. Spotkanie odbyło się 30 października w Szkole Podstawowej im. Jana Brzechwy w Kobiórze. Podczas akcji sprawdzono wagę plecaków uczniów klas IV-VIII oraz przeprowadzono pogadanki promujące akcje „Lekki tornister” oraz „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”. Z uczniami poruszono następujące zagrożenia:

- odpowiedni dobór plecaka;
- prawidłowe pakowanie;
- przegląd plecaka i jego schludny wygląd;
- rola aktywności fizycznej w utrzymaniu prawidłowej postawy ciała;
- prawidłowy dobór mebli i pozycja przy odrabianiu lekcji;
- smartfonowa szyja;
- miejsca żerowania kleszczy i sposoby ochrony przed nimi;
- choroby odkleszczowe;
- postępowanie po wkłuciu kleszcza.

Z okazji „Światowego Dnia Rzucania Palenia” promowano życie wolne od nałogu wśród młodzieży. W szkołach przeprowadzano działania edukacyjne mające na celu zapobieganie paleniu tytoniu i e-papierosów. Głównym zadaniem było uświadomienie młodzieży, że palenie tytoniu jest szkodliwe i prowadzi do wielu chorób, w tym nowotworów i chorób serca. Działania te miały zapobiec inicjacji tytoniowej wśród uczniów, zwiększyć wiedzę na temat krótko- i długoterminowych skutków zdrowotnych palenia tytoniu i e-papierosów. Celem było również kształtowanie odpowiedzialności za własne zdrowie i unikanie biernego palenia, a także wzmacnianie poczucia własnej wartości u uczniów i nauka asertywności. Akcja odbyła się w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II w Pawłowicach.

W ramach akcji „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy” prowadzono warsztaty w Klubie Seniora w Suszczu. Uczestników edukowano w zakresie ochrony przed kleszczami ze szczególnym uwzględnieniem prawidłowego ubioru i stosowania repelentów. Podkreślano rolę szczepień ochronnych, jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu. Prezentowano eksponaty kleszczy. Zwracano uwagę na samokontrolę po powrocie z terenów zielonych oraz wskazywano na prawidłową technikę usuwania wbitego w skórę pajączaka.

Stoisko profilaktyczne

Na zaproszenie Liceum Ogólnokształcącego w Gilowicach Sekcja Promocji Zdrowia zorganizowała stoisko informacyjno-edukacyjne podczas „Dnia Zdrowia”. Szczególną uwagę zwrócono na wykonywanie badań profilaktycznych wśród młodych kobiet. Podczas wydarzenia uczniowie mogli skorzystać z porad zdrowotnych, wykonać ćwiczenia w alko- i narkogoglach, pomiar stężenia tlenku węgla w wydychanym powietrzu oraz zapoznać się z eksponatami kleszczy w różnych stadiach rozwojowych. Wydarzenie cieszyło się dużym zainteresowaniem, a uczestnicy mieli okazję poszerzyć swoją wiedzę w zakresie zdrowego stylu życia.

W związku z obchodami „Światowego Dnia bez Tytoniu” oraz kampanią Głównego Inspektora Sanitarnego pod hasłem: „*E-papierosy to manipulacja!*” do wszystkich szkół podstawowych rozesłano materiały informacyjno-edukacyjne. Celem kampanii było uświadomienie zagrożeń zdrowotnych związanych z używaniem e-papierosów przez dzieci i młodzież, obalenie mitów na temat ich „nieszkodliwości”, pokazywanie mechanizmów manipulacji wykorzystywanych przez przemysł tytoniowy, wzmocnienie postaw rodzicielskich przeciwdziałających inicjacji nikotynowej wśród nieletnich.

Akcję profilaktyczną zorganizowano także wśród kuracjuszy Uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój, gdzie prowadzono dla zainteresowanych pomiary zawartości tlenu węgla w wydychanym powietrzu u palaczy, edukowano w zakresie szkodliwości używania wyrobów tytoniowych i e-papierosów. Dodatkowo poruszano tematykę szczepień ochronnych, chorób odkleszczowych, zdrowego stylu życia.

Wnioski

W roku 2025 zauważalne było duże zainteresowanie spotkaniami edukacyjnymi, szczególnie dotyczącymi profilaktyki uzależnień wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych. Kolejnym tematem szeroko realizowanym była kampania „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”, podczas której edukowano zainteresowanych nt. sposobów ochrony przed ukłuciem przez kleszcza. Zainteresowanie powyższymi tematami pokazuje, że istnieje stała potrzeba kontynuowania tego typu działań w kolejnych latach.

Bardzo ważną grupą odbiorców byli seniorzy, do których skierowano wiele działań edukacyjnych. Okazali się oni również „nicią” łączącą młodsze pokolenia przez dzielenie się swoimi doświadczeniami i jednocześnie chętnie poznawali nowości w zakresie tematyki zdrowotnej.

Seniorzy cechowali się wysoką motywacją do poszerzania swojej wiedzy, mimo barier wynikających z ich wieku.

Kampanie informacyjne realizowane w ciągu całego roku dotyczące szczepień, wymagają ciągłego powtarzania, aby utrwalić rzetelną wiedzę i pomóc w podejmowaniu racjonalnych decyzji zdrowotnych.

Duże znaczenie w przekazie edukacyjnym odegrały media społecznościowe, które są szybkim sposobem na komunikowanie się ze społeczeństwem. Ten sposób profilaktyki zdobywa coraz szersze grono odbiorców. W roku 2025 komunikaty profilaktyczne dotarły do ponad 30 000 internautów.